

Toukokuu 2026

Silta

Tamperelainen seurakuntalehti

siltalehti.fi

Vähävaraisten perheiden
kesä huolestuttaa
Ruokapankin
toiminnanjohtajaa
A 4-5

TampereMission tavoitteena
on lisätä ihmisten
osallisuutta ja vähentää
yksinäisyyttä
A 12

Pispalan kirkossa pääsee
kiehtovalle aikamatkalle
alueen historiaan
A 18

Presidentti Tarja Halonen:

Kirkko voi toimia aktiivisena oikeusvaltion edistäjänä

Kirkolliset toimitukset osa elämää

SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAISESSA kirkossa on meneillään hanke, jossa uusitaan kirkollisten toimitusten kirjaa. Kirkollisia toimituksia ovat muun muassa kaste, konfirmaatio, hautaan siunaaminen ja avioliittoon vihkiminen.

Kirkollisten toimitusten kirja sisältää näiden toimitusten kulun ja sisällöt. Uudistuksella on suuri merkitys, sillä kirkollisiin toimituksiin osallistuu vuosittain yli kaksi miljoonaa ihmistä. Tutkimusten mukaan ne ovat monille myös tärkeä syy kuulua kirkkoon – auttamistyön lisäksi.

Työ alkoi kirkolliskokouksen aloitteesta viime vuonna. Suunnitelmana on, että uudet kirkolliset toimitukset olisivat käytössä vuonna 2030.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on ihmisten monenlaisten elämäntilanteiden ja tarpeiden huomioiminen entistä paremmin. Ihmisiä tulisikin rohkaista toivomaan kirkolta joustavuutta ja persoonallisia toimituksia.

OLEN ILOINEN, että itsekin aikoinani rohkein pyytää kirkolta räätälöityä palvelua naimi-

siin mennessäni. Minä ja aviomieheni halusimme mennä naimisiin pienessä tilaisuudessa, jossa läsnä ovat vain pappi, kanttori ja kaksi todistajaa – ystävämme.

Kun ystäväpariskunta kuuli pyyntömme, he toivoivat, että heidän avioliittonsa voitaisiin siunata samalla kertaa. Näin pappi ja kanttori suunnittelivat meille kauniin, kirkossa pidetyn seremonian, jossa suoritettiin vihkiminen ja siunaus, ja kumpikin pari sai kuulla heille kirjoitetun puheen sekä valitsemansa musiikin.

Uudistuksen tavoitteena on ottaa tarkasteluun kirkollisten toimitusten monimuotoinen kieli, rukoukset, musiikki sekä käytettävät esineet ja symbolit. Syytä on myös toimituksiin liittyvän teologian selkiyttäminen ja johdonmukaistaminen.

Ideana on myös vahvistaa kehollisten vertauskuvien käyttöä: esimerkiksi avioliiton vihkimisessä voi sormusten vaihdon rinnalla olla muita symbolitekoja, kuten vaikkapa yhteisen kynttilän sytyttäminen.

Lisäksi suunnitellaan uusia rukoushetkiä, jotka

liittyvät ihmisen elämänkaareen. Käyttöön voitaisiin ottaa esimerkiksi lasta odottavan siunaus, eläkkeelle siirtyminen ja rukoushetket elämän kriisitilanteissa.

TÄRKEINTÄ on, että toimitusten sisältö ja kieli puhuttelisivat tämän päivän ihmisiä, ja että he kokisivat ne omikseen. Näin nämä tilanteet olisivat tärkeä osa ihmisten elämänkaarta ja tukisivat heitä jokapäiväisessä elämässä.

Uudistuksesta järjestetään 28. toukokuuta Step-opistolla avoin seminaari, jossa kaikki asiasta kiinnostuneet voivat tehdä kehittämis ehdotuksia. Seminaari myös suoratoistetaan osittain.

Toukokuu | Tekstit Teemu Paarlahti

Kuva: Tuula Vartiainen

Taivaalliset silmäniskut

HATANPÄÄN VALTATIEN liikenne jumittaa. Kiskobussini lähtöaika lähenee. "Aiotko ehtiä?", kaveri kysyy. Sanon eläväni toivossa. "Jos rukoilemme?", hän ehdottaa. Sanon kaikkien keinojen olevan sallittuja. No jos sitä vähän.

Bussi pysähtyy aseman pysäkille: loppukiri. Laukkaan portaat laiturille. Juna! Harppaan kyytiin ja juna liikkuu. Marginaalia jää jokin sekunninpuolikas.

Taivaan Isä katsoi nyt suopeasti tai kuljettaja vilkaisi laiturille, että tuo yrittää mukaan. Oikeastaan ihan sama. Paha tapahtuu tässä maailmassa, ja hyvä. Taivaalliset silmäniskut.

"Emme saa olla niin 'hengellisiä' ettemme rukoilisi Jumalalta ruumiimme tarpeita: ruokaa, vaatteita, kenkiä, terveyttä.

Mutta emme liioin olla niin 'maallisia', että unohtamme pyytää syntejämme anteeksi ja rukoilla Jumalan valtakunnan työn menestymistä."

Jaakko Haavio

Tulevat pyhät 6.5.–3.6.2026

10.5. Rukoussunnuntai

Rukous ei ole osaajien taitolaji, *Isä meidän* -rukouksessa on jo oikeastaan kaikki. (Matt. 6:5–13)

14.5. Helatorstai

Kristus astuu taivaaseen, mutta on Sanan ja sakramenttien kautta keskellämme. Jotta meissä pysyisi rakkaus. (Joh. 17:24–26)

17.5. Kuudes sunnuntai pääsiäisestä

Ennen astumistaan taivaaseen Jeesus lupasi seuraajilleen Pyhän Hengen, ja Jeesus on aina sanansa pitävä mies. (Joh. 7:37–39)

23.–24.5. Helluntai

On kirkon syntymäpäivä. Pyhä Henki liittää kristityt yhteen Herraan ja yhteen uskoon. Olkoon kirkoissa "väkeä kuin helluntaiepis-tolassa". (Ap. t. 2:1–13)

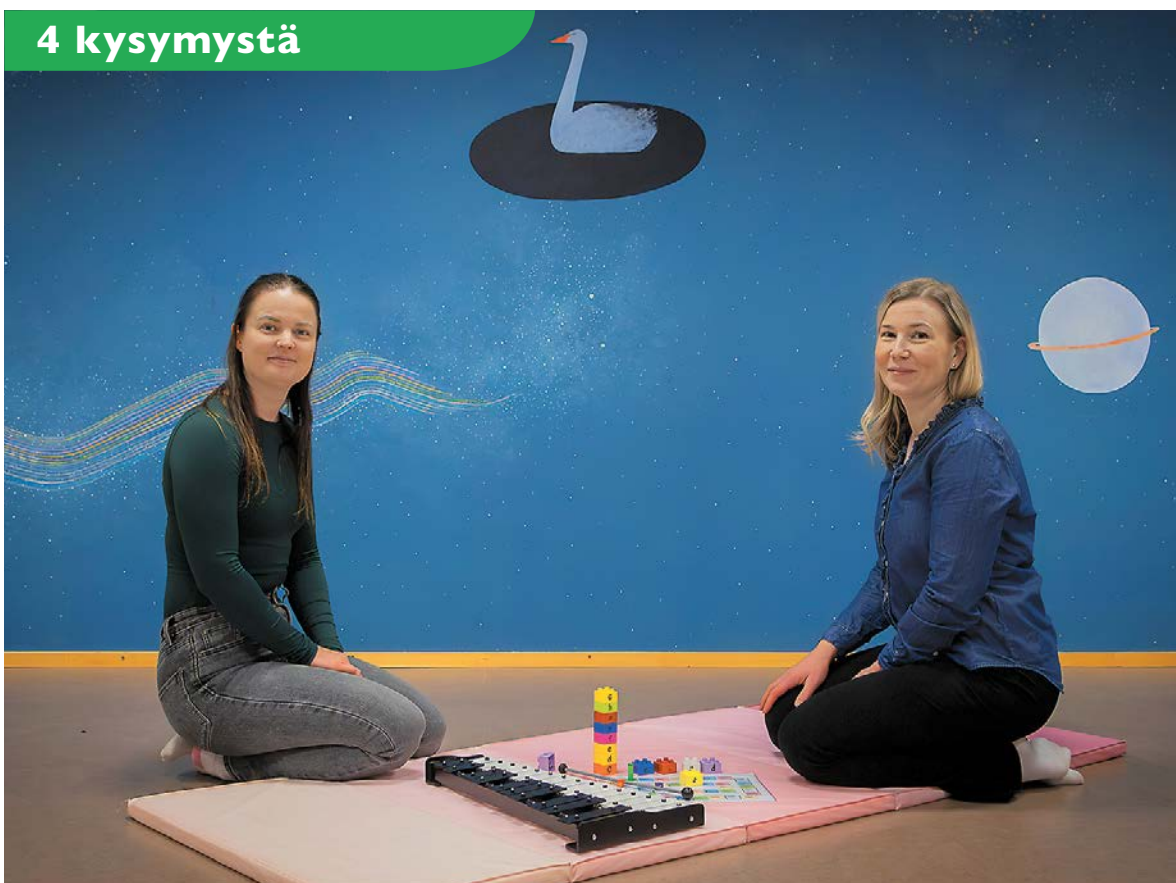
31.5. Pyhän Kolminaisuuden Päivä

Uskon aarre. Jumala on yksi, mutta ilmoittaa itsensä meille Isänä ja Poikana ja Pyhänä Henkenä. Virren sanoin: "Nyt ihmetelen tässä". (Ps. 95:1–2, 6–7)

Vanhan kirkon messu pe 8.5. kello 18.

Messun jälkeen voi jäädä kahville ja juttelemaan.

4 kysymystä

Kuva: Tuula Vartiainen

Janika Kerola (vas.) käyttää kuvan esineitä apuna opetuksessaan, koska ne auttavat hahmottamaan teoriaa. Maiju Helin kertoo, että Kerolan tapa opettaa on toiminnallinen, ja niin kutsuttu musiikin teoria pääsee tunneilla heti käytäntöön.

Mitä tarkoittaa musiikin hahmottamisaine?

TAMPEREEN SEURAKUNTIEN Kirkkomusikanttio- opetuksessa voi opiskella myös musiikin hahmottamisainetta. Aiemmin oppilaat ovat halutessaan voineet osallistua Pirkanmaan musiikkiopiston järjestämään muha-opetukseen.

1 Mitä musiikin hahmottamisaineella (muha) tarkoitetaan, Tampereen seurakuntien kasvatuksen johtava kanttori Maiju Helin?

– Aiemmin opiskelimme musiikin teoriaa, säveltä-
pailua ja historiaa. Nykyään nämä ja vielä säveltäminen,
sovittaminen ja improvisointi on yhdistetty opintoko-
konaisuudeksi, josta käytetään nimitystä musiikin hah-
mottamisaineet.

– Tavoitteena on laajentaa musiikillista ymmärtä-
mistä. Muha-opinnoissa opitaan musiikin lukemista ja
kirjoittamista, musiikin hahmottamista kuuntelemalla
ja tietysti myös musiikin historiaa ja eri tyylejä.

2 Kirkkomusikanttien muha-opetuksesta vastaa musiikinopettaja Janika Kerola. Miksi hahmottamisaine on tärkeää?

– Muhassa oppilas oppii tietoja ja taitoja, joista on
hyötyä yhteissoittoon ja soiton harjoitteluun.

– Muha tukee instrumenttitoimintoja, ja sen avulla
voi syventää musiikin tuntemusta ja hahmottamista
niin, että esimerkiksi ymmärtää soitto-kappaletta pa-
remmin ja oppii harjoiteltavia kappaleita nopeammin
ja helpommin.

– Muha antaa valmiuksia musiikin elinikäiseen har-
rastamiseen ja omaehtoiseen musisointiin. Kun opitaan
hahmottamaan musiikkia myös rakenteelta, on mah-
dollista esimerkiksi improvisoida, säveltää tai soittaa
yhdessä kaverin kanssa vaikkapa vapaa-ajalla, ja tämä
vasta mukavaa onkin.

3 Kenelle muha-opetuksesta on hyötyä? (Janika Kerola)

– Musiikin hahmottamisen opinnoista on hyötyä
kaiken ikäisille ja aivan kaikille instrumenttitoimil-
lille. Jos vaikkapa haaveissa on musiikista ammatti, tarvi-
taan musiikin hahmottamisen taitoja instrumentista
riippumatta.

– Lisäksi muha-opetus lisää ymmärrystä musiikista,
mikä auttaa soittoläksyjen nopeampaan oppimiseen.

– Kun opiskelee musiikin hahmottamista soit-
to-opintojen rinnalla, on helpompi myös ajan myötä
soittaa prima vista -kappaleita eli täysin uusia kappalei-
ta, joita oppilas ei ole kuullut aikaisemmin.

4 Millaista palautetta muha-opetuksesta on saatu oppilailta? (Maiju Helin)

– Kun soittoharrastus etenee, oppilaat huomaavat
aika pian, että esimerkiksi nuotinlukutaitoa tarvitaan.

– Monet oppilaat sekä heidän vanhempansa ovat
toivoneet muha-opetusta.

– Palaute Janikan opetuksesta on ollut myönteistä.
Muhassa on kivaa, on tuttu lausuhdus, jonka kuulen.

Johanna Hämäläinen

Avustuksia korjaushankkeisiin

Kirkkohallituksen täysistunto myön-
si kokouksessaan huhtikuussa valtion
rahoituksesta kirkollisen kulttuuripe-
rinnön hoitoon seurakunnille yhteensä
noin 8,1 miljoonaa euroa.

Tampereen seurakunnat sai lisä-
avustusta Vatialan kappelin korjaus-
hankkeen suunnittelun kustannuksiin
vuodesta 2025 eteenpäin 39 400 euroa
ja avustusta Kalevankankaan siunaus-
kappelin kunnostuksen suunnittelu-
kustannuksiin vuodesta 2025 eteenpäin
139 300 euroa.

Lapinniemen kappelin käytöstä luovutaan

Tuomiokirkkoseurakunta luopuu La-
pinniemen kappelin käytöstä kesäkuun
lopussa, päätti seurakuntaneuvosto.

– Tuomiokirkkoseurakunnalla on
ollut viime vuosina Lapinniemen kap-
peliä keskimäärin vähemmän kuin
yksi tapahtuma kuukaudessa. Myös-
kään kirkollisia toimituksia ei tilassa
ole käytännössä ollut. Näin vähäiseen
toimintaan nähden kuukausivuokra se-
kä muut tilan käytöstä aiheutuvat kulut
olivat aivan liian korkeat, kirkkoherra
Olli-Pekka Silfverhuth perustelee.

Jumalanpalveluksissa kävijöitä on
ollut noin 10–15. Kahdessa Kauneim-
mat joululaulut -tilaisuudessa ja jou-
luaaton hartaudessa kappeli on ollut
täynnä väkeä.

Piispa Juha Pihkala vihki kunnoste-
tun puuvillatehtaan entisen värivaras-
ton kappeliksi maaliskuussa 2000. Vi-
ime vuonna kylpylä lahjoitti kappelin
Tampereen kaupungille, joka omistaa
tontin ja aikoo myydä rakennuksen.

Kymmenen ensimmäisen toiminta-
vuoden ajan paikalla oli paljon vihki-
misiä ja kasteita, mutta kylpylän nos-
tettua hintoja 15 vuotta sitten ne käy-
tännössä loppuivat.

Vielä 28.6. kappelissa pidetään luon-
tomessu.

Kuva: Uolevi Salonen

Lapinniemen
kappelin
ikkunassa
on sininen
lasimaalaus.

Sami Sippola Duo esiintyi Ruokapankin 30-vuotisjuhlassa marraskuussa 2025.

Ruokapankin juhla palkittiin

Ruokapankin 30-vuotisjuhla on valittu viime vuoden parhaaksi tapahtumaksi hyväntekeväisyys- ja yhteiskunnallisten tapahtumien sarjassa Evento Awards -kilpailussa.

Palkitut julkistettiin huhtikuussa Helsingissä Vanhalla ylioppilastalolla. Palkintoa oli vastaanottamassa Ruokapankin entinen toiminnanjohtaja **Marja Palkonen**.

– Tuntuu käsittämättömän hyvältä, että Ruokapankin tapahtuma sai tämän palkinnon, hän totesi.

Palkonen kiittelee kaikkia tapahtuman järjestämiseen osallistuneita.

Tampereen Tavara-asemalla järjestettyyn juhlaan oli kutsuttu ruoka-avun asiakkaita. Tarjolla oli ruokaa 400 ihmiselle.

– Pienestä ideasta lähti liikkeelle valtava hyvän hyöky. Ihmiset, joilla ei ole mitään, tehdään näkyväksi ja osalliseksi. Heitä ei ole unohdettu, sanoo Palkonen.

Tammikuussa toiminnanjohtajan tehtävästä eläköitynyt Palkonen luovutti palkintojulisteen seuraajalleen Tanja Lähteenmäelle Ruokapankille vietäväksi.

Vapaaehtoistoimintaa kootaan yhteen osoitteeseen

Tampereen seurakuntien vapaaehtoistoiminnan tietoa kootaan yhteen, jotta se olisi helpommin ja aiempaa laajemmin saatavissa yhdestä paikasta.

Pankin kautta on tarkoitus myös tiedottaa vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksista ja ajankohtaisista tapahtumista. Samalla nykyinen vapaaehtoistyö.fi poistuu käytöstä.

Osa seurakuntayhtymän yksiköistä, kuten Mummon Kamari, toimii jo vapaaehtoispankissa. Vuoden alusta huhtikuun 24. päivään mennessä rekisteriin oli kirjattu esimerkiksi 2376 vapaaehtoista, joista uusia oli 972, kertoo suunnittelija **Juhani Törmänen** Tampereen seurakuntien Tietohallinnosta.

Toistaiseksi vapaaehtoispankki toimii vain rekisterinä. Vapaaehtoisten kirjautumissivu on työn alla ja valmistuu syksyllä. Tietoa saa jatkossa laajemmin sivuston avautuessa kaikille, hankkeen työryhmästä kerrotaan.

Kirkon varhaiskasvatus tavoittaa

Tilastot osoittavat kirkon varhaiskasvatuksen olevan iso osa monien lapsiperheiden arkea ja yhteisöllisiä kohtaamisia.

Eryteisesti musiikki- ja taideteemaisten ryhmien ja niihin osallistuneiden määrä on kasvanut. Myös tapahtumiin, retkille ja leireille osallistui runsaasti lapsia ja aikuisia. Kasvu kirkon ja kuntien välisessä päiväkotiyhteistyössä näkyi erityisesti muun muassa Tampereen hiippakunnassa.

”Vähävaraisten perheiden kesä huolestuttaa”

Vähävaraisten ja vaikeassa elämäntilanteessa elävien tamperelaisten ihmisten avun tarve kasvaa kasvamistaan.

Tampereen seurakuntien Ruokapankki on alkuvuoden aikana toimittanut ruoka-apua jakopisteisiin keskimäärin 20 000 avustusta kuukaudessa. Tammi-, helmi- ja maaliskuussa hakijoiden määrä on vain kasvanut viime vuoteen verrattuna.

Samaan aikaan ruoka-avun toimintaa hankaloittaa hävikkiruuan väheneminen. Tänä vuonna hävikkiruokaa on saatu kuukausittain noin 4000–6000 kiloa vähemmän kuin viime vuonna.

Ruokapankin toiminnanjohtaja **Tanja Lähteenmäki** miettiikin tulevaa kesää huolestuneena.

– Lapsiperheiden määrä on edelleen lisääntynyt ruoka-avussa. Minua huolestaa, miten vähävaraiset perheet selviytyvät kesällä, ja miten ruoka riittää, kun lapset eivät syö kesän aikana kouluissa ja päiväkodeissa.

Hän iloitseekin, että Tampereen kaupungin Puistoruokailussa tarjotaan mielekkään toiminnan lisäksi lämmin lounas maanantaista torstaihin alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille 1.6.–16.7.

– Puistoruokailut helpottavat monen perheen tilannetta, ja toivoisin, että ihmiset löytäisivät ne, ja veisivät lapsia sinne syömään.

Ruoka-avun piirissä on nykyisin yhä enemmän myös työssäkäyviä ihmisiä, jotka eivät selviydy palkallaan arjen menoista.

– Se on vahva viesti meille. On koko

ajan pohdittava, mitä hallituksen leikkaukset tarkoittavat, ja miten ne vaikuttavat ihmisten arkeen ja toimeentuloon, miettii Lähteenmäki, joka aloitti tehtävässään joulukuussa.

Monelle Ruokapankin asiakkuus voi olla etäinen ajatus.

– Moni kuitenkin elää lähes kädestä suuhun. Jos esimerkiksi perheen pääelättäjä jää työttömäksi tai sairastuu ja putoaa tukien varaan, ruokajono ei ole enää kovin kaukana. Esimerkiksi asunnon myyminen ei ole helppoa näinä aikoina, ja isot päätökset vaikuttavat koko perheen elämään.

Lahjoituksista iso apu

Toiminnanjohtajan mukaan diakoniatyön perusajatus on auttaa siellä, mihin muu apu ei yllä.

– Hyvinvointivaltion turvaverkosta putoajia on aina, mutta kun autettavia on tällainen määrä, kirkon haasteet lisääntyvät. Ruoka-avun pitäisi olla yhteiskunnan vastuulla. Onneksi Tampereen kaupunki on tässä toiminnassa mukana, muuten emme pystyisi vastaamaan avuntarpeeseen tässä mittakaavassa.

Ruokapankilla on käytössä tuoteostoihin varoja kolmesta lähteestä: Tampereen seurakuntien omassa budjetissa diakoniseen avustamiseen varatut rahat, Tampereen kaupungin avustus sekä lahjoituksista saatavat varat.

Tänä vuonna kaupunki antoi ruoka-apuun 335 000 euroa sekä vielä 50 000 euron lisälahjoituksen.

– Onneksi olemme edelleen saaneet yrityksiltä ja yksityisiltä ihmisiltä lah-

Valitsijayhdistykset etsivät jo ehdokkaita seurakuntavaaleihin

SYKSYN seurakuntavaaleihin etsitään jälleen uusia ehdokkaita. Ehdokasasettelu päättyy 15. syyskuuta, ja vaalit järjestetään sunnuntaina 15. marraskuuta.

Toukokuun *Sillan* lähtiessä lehtipainon Tampereen seurakuntavaaleja varten on perustettu jo viisi valitsijayhdistystä.

Ehdokkaaksi voi hakeutua valitsijayhdistysten kautta. Ehdokkaalta edellytetään, että hän on täyttänyt 18 vuotta ja

on kirkon konfirmoitu jäsen.

Jokaisessa seurakunnassa perustetaan useita valitsijayhdistyksiä niiden laatimien linjausten mukaan. Niihin voi tarjoutua ehdokkaaksi. On myös mahdollista perustaa oma valitsijayhdistys kokoamalla kymmenen yli 18-vuotiasta kirkkoon kuuluvaa oman seurakunnan jäsentä.

Luottamushenkilönä toimiminen antaa mahdollisuuden vaikuttaa seura-

”Koen vahvasti, että minut on johdatettu diakoniatyöhön. Ajattelen, että jokainen ihminen on arvokas, ja haluan kohdata kaikki samanarvoisina ihmisinä”, miettii Tanja Lähteenmäki, joka on koulutukseltaan sosionomi sekä kirkon diakonia- ja nuorisotyöntekijä.

joituksia, jotka mahdollistavat auttamistyön. Niillä ostetaan kasseihin elintarvikkeita, jotta ihmisille saadaan ravitsevaa ja monipuolista ravintoa, kiittää Lähteenmäki.

Isoja rahalahjoituksia ovat tehneet muun muassa Turva ja Lähi-Tapiola sekä Pirkanmaan Osuuskauppa, joka on ohjannut pullopanntilahjoituksia Ruokapankille.

– Ihan yhtä tärkeitä ovat myös yksityiset lahjoitukset, joista kertyy isoja summia. Ihmisten hätä ja ruokajonot näkyvät meillä Tampereen katukuvassa, ja se on pysäyttävä näky. Siksi monet jaksavat edelleen auttaa.

Lahjoitus Ruokapankille on hieno ele

lähimmäisten auttamiseksi, mutta Tanja Lähteenmäki kehottaa ihmisiä myös katsomaan ympärilleen.

– Kannattaa miettiä, olisiko lähipiirissä ja naapurustossa kenties ihmisiä, jotka olisivat avun tarpeessa. Voisi vaikka kutsua syömään tai auttaa kauppa-asioinnissa. Tapoja on monia, ja pienikin ystävällinen ele voi auttaa tosi pitkälle. Kristillisyyden perusperiaatteita on, että pidämme huolta ympärillä olevista ihmisistä.

Ruokaa jaetaan kesälläkin

Ruokapankki toimittaa elintarvikkeita sekä Tampereen seurakuntien omille jakelupaikoille että yhteistyökumppa-

Lahjoitus Ruokapankille on hieno ele lähimmäisten auttamiseksi.

neiden jakopisteisiin, yhteensä 35 paikkaan. Lisäksi hävikkiruua valmistetuja aterioita tarjotaan kaupunkilaisille Tampereen seurakuntien edullisissa yhteisöruokailuissa.

Huoli vähävaraisten tamperelaisten kesästä johti päätökseen, että Ruokapankki toimii täydellä teholla myös heinäkuussa.

Puodin aukioloa on laajennettu, ja se palvelee keskiviikkoisin ja torstaisin kello 12–16. Puoti on ruoka-avun noutopaikka, jossa kävijä voi valita elintarvikkeet itse. Asiointi edellyttää diakoniatyöntekijän myöntämää asiointilupaa.

Kirsi Airikka

Lisätietoja Puistoruokailuista: tampere.fi

Valitsijayhdistyksistä ja niiden perustamisesta saa tietoa Tampereen seurakuntien vaali-infosta: tampereenseurakunnat.fi/seurakuntavaalit.

kunnan sekä koko seurakuntayhtymän toimintaan, talouteen ja työntekijävalintoihin.

He tuovat osaamisensa seurakunnan käyttöön ja luovat kirkon julkisuuskuva. Päätäjät pääsevät myös valitsemaan kirkolliskokouksen maallikkoedustajat ja vaikuttavat oman hiippakunnan piispan valintaan.

Seurakuntavaaleissa valitaan seurakuntapäätäjät nelivuotiskaudeksi 2027–2030. Tampereella vaaleissa valitaan jokaiselle seurakunnalle seurakuntaneuvosto ja lisäksi yhteinen kirkkovaltuusto.

Yhteinen kirkkovaltuusto (YKV) päättää seurakuntayhtymän keskeisistä asioista kuten toimintasuunnitelmasta ja talousarviosta, ja siinä on tällä hetkellä 51 jäsentä paikallisseurakunnista.

Kirkkovaltuusto on Tampereen seurakuntayhtymän ylin päättävä elin.

Seurakuntaneuvosto johtaa seurakunnan toimintaa. Tampereella on neljä suomenkielistä seurakuntaa: Eteläinen, Harju, Messukylä ja Tuomiokirkko sekä yksi ruotsinkielinen seurakunta, Tammerfors svenska församling.

Seurakuntavaaleissa on äänioikeus jokaisella 16 vuotta täyttäneellä kirkon jäsenellä. Vaaleissa voi äänestää vain oman seurakuntansa ehdokkaita. Ehdokas voi olla ehdokkaana joko seurakuntaneuvostoon tai yhteiseen kirkkovaltuustoon tai olla ehdokkaana molemmissa vaaleissa, jolloin hänellä on kaksi ehdokasnumeroa.

Ennako- ja kotiaänestys järjestetään 3.–7. marraskuuta.

Tampereen tuomiokirkko oli kirjallisuustapahtumaan osallistuneelle Tarja Haloselle jonkin verran tuttu ennestään. "Hieno kirkko tuli vielä paremmaksi siitä, että se oli täynnä ihmisiä", hän ilahtui.

Epätoivo ei rakenna

Presidentti Tarja Halonen on ollut laatimassa äärimmäisen köyhyyden poistamiseen ja kestäväan kehitykseen tähtäävää Agenda 2030 -ohjelmaa sekä puolustamassa ihmisoikeuksia ja rauhaa. Hän on yhä mukana myös tasa-arvoon ja globaaliin terveyteen liittyvissä ryhmissä. Maailman tilanne huolettaa häntäkin.

Teksti: **Asta Kettunen** Kuvat: **Tuula Vartiainen**

Euroopassa tavallaan itsestään selvinä pidettyjä yhteiskunnallisia tavoitteita, kuten rauhaa, demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota, kunnioitetaan vähemmän kuin aikaisemmin. Siksi kaikkien on syytä olla huolestuneita. Sen sijaan epätoivo ei ole koskaan kantava ja rakentava

voima, Tarja Halonen miettii.

Toiveikkuus on kuitenkin nyt hankalaa.

– Asiantuntijatkin joutuvat sanomaan, että älä koko ajan kuuntele uutisia. Mutta seurata pitää. Jo Augustinus sanoi, etteivät maailman parantaminen ja rauha löydy luostarista.

On vaikeita aikoja ollut ennenkin. 1980-luvulla pelättiin ydinsotaa ja 1800-luvulla kärsittiin nälänhätää. Halosen presidenttikaudelle sijoittui niin Afganistanin ja Irakin sotaa kuin New Yorkin kaksoistornien tuhoa ja terrorismiakin.

Kansainvälisissä ilmiöissä on Halosen mukaan nousu- ja laskukautensa.

– Nyt USA:n presidentti Trump on vienyt maansa pois Pariisin ilmasopimuksesta, Unescosta ja Maailman terveysjärjestöstä. Tämä ei voi olla vain kritiikkiä byrokratiaa kohtaan, koska sekä terveys- että kulttuuripoliitikassa YK on onnistunut kaikkein parhaiten. Tässä mielessä USA on huono roolimalli.

Maa on eronnut yli 60 kansainvälisestä järjestöstä ja sopimuksesta, joista puolet on YK-pohjaisia. Sopimuksiin pohjautuva maailmanjärjestys onkin Yhdysvaltain poliittisen johdon toimesta hyvin vakavasti uhattuna, Halonen herättelee.

– Onneksi muu maailma ei ole ihan samaa

mieltä. Tämä merkitsee Aasian ja Afrikan merkityksen kasvua. Euroopalla olisi nyt tilaisuus olla esillä.

Halonen muistuttaa, että vanhan sanonnan mukaan valta on vaarallinen: joillakuilla kasvaa vallanhalu sitä mukaa kuin valtakin.

– Sen takia pitää koko ajan olla itsekkin varuillaan.

Kirkon oltava aktiivinen

Suomessa kehitysyhteistyövaroja on vähennetty voimakkaasti. Ajatus, että huolenpito planeetasta ja sen ihmisistä on kaikkien asia, vaikuttaa unohdetun.

– Kirkko voi toimia omalla esimerkillään, mutta myös olemalla aktiivinen rauhan, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon, jopa oikeusvaltion edistäjänä. Uusi testamentti on aika hyvä ohje tässä suhteessa.

Halonen muistuttaa etenkin tyttöjen koulutuksen tärkeydestä. Pelkästään yrittäjyydestä puhuminen ei lisää solidaarisuutta, vaan siitä pitää huolen yhteisöllisyys.

Naisvihakaan ei ole maailmasta kadonnut. Nimi-merkkin taakse piiloutuminen somessa tekee sen ikävämmäksi.

– Se ei ole hyväksyttävää, mutta ymmärrettävää: jotkut ovat pitäneet itsestään selvänä, että miehet päättävät ja naiset tottelevat. Kun naiset eivät enää käyttäydy entisellä tavalla, kyseessä on kulttuurin murros.

Halonen vinkkaa, että ihmisoikeuksien, yhteiskuntarauhan ja tasa-arvon takia on tärkeää kiinnittää huomiota myös poikien koulutukseen, jotta nämä saisivat mahdollisuuksia kehittää omaa profiiliaan.

Puhuminen on poliitikon työväline. Eikä ole pahaksi, jos on vähän huumorintajuakin – ainakin itseä kohtaan.

– Poikien ja miesten pitää kokea muutos omakseen.

Seurakunnat voivat vaikuttaa maailman menoon pitämällä esillä rauhan asiaa.

– Olen samaa mieltä kirkkojen kanssa, että rauhan pitäisi olla perusolotila ja sodan poikkeus. Ukrainan tukemisenkin pitäisi tähdätä rauhaan. Sota on aina paha kaikenikäisille ihmisille, ja luonnollinkin erittäin tuhoisa.

Hyväkään rauhansopimus ei kuitenkaan päde käytännössä, jos ilmapiiiriin ei saada muutosta.

Kansainvälinen tilanne vaikuttaa myös arktiseen ulottuvuuteen. Se kiinnostaa sellaisiakin valtioita, joilla ei ole pohjoisessa omia alueita, mutta jotka halajavat uusien kulkureittien hallintaa ja mahdollisia mineraalilöytyjä.

Säästämisen pitää olla reilua

Kotimaan murheet näkyvät Tampereellakin esimerkiksi ruokajonoina. Huolenpito heikoimmin toimeentulevista vaikuttaa siirtyvän yhä enemmän vapaaehtoisten, järjestöjen ja uskontokuntien harjoille.

– Nykyhallitus on nyt voittopuolisesti kiinnostunut budjetin tasapainosta. Siihen on ymmärrettävä syy: velaksi eläminen ei ole hyvä vaihtoehto, ja silloin pitää pyrkiä elämään suu säkkiä myöten. Mutta mikään ei ole tyhempää kuin huono säästäminen, joka johtaa ihmisten ahdinkoon ja saattaa pidemmällä aikavälillä tuottaa vain lisäkustannuksia.

Keskustelua käydäänkin siitä, mikä on viisas tapa koettaa tasapainottaa taloutta.

– Jos lisäksi vähennetään vapaaehtoisten, järjestöjen tai uskonnollisten ryhmittymien avustuksia tai tämän sektorin toimintamahdollisuuksia, mennään kyllä ojasta allikkoon.

Asumisesta ei näillä leveysasteilla voi vähentää, ja lääkkeitä on hankittava. Säästökuurilla osa ihmisistä tulee huonosti ravituksi.

Halonen huomauttaa suomalaisen ajatuksen hyvinvointiyhteiskunnasta perustuvan siihen, että talous on keino, ei päämäärä.

– Pohjoismaainen hyvinvointiyhteiskunta lähtee siitä, että sen pitää olla myös reilu.

– Meillä ei ole koskaan väitetty, etteikö ihmisellä itsellään olisi vastuuta itsestään ja jonkin verran myös läheisistään. Mutta tämän yksipuolinen kostonaminen johtaa huonoon lopputulokseen.

– Asunnottomuus on lisääntynyt, työttömyys on kasvanut, ja on lapsiperheiden köyhyyttä. Ihmiset ovat sillä tavoin vastuullisia, että jos heillä ei ole ajatusta turvallisesta tulevaisuudesta taloudellisestikin, monet miettivät, uskaltaako tällaiseen tilanteeseen hankkia lapsia.

– Sen lisäksi aseellisia konflikteja on eniten toisen maailmansodan jälkeen. Sitten on luonnon tilanteen huonontuminen, eikä kestävä kehitystä tueta samalla tavoin kuin jokunen vuosi sitten. Nämä kaikki vaikuttavat.

Toisen maailmansodan jälkeen syntyneisiin suu-

riin ikäluokkiin rauha vaikutti siten, että silloin ihmiset halusivat rakentaa perheitä.

Sukupolvien välistä solidaarisuutta

Vuonna 1943 syntynyt Halonen sanoo kuuluvansa sukupolviin, jotka eivät tehneet tulevaisuutta pelkästään itselleen, vaan myös tuleville sukupolville. Näin on rakennettu koulutusjärjestelmää, terveydenhuoltoa ja sosiaaliturvaa.

– Jos olet lähtenyt siitä, että kansaneläke ja työeläke kattavat vanhuutesi, ei siihen voi sanoa, että oma vikasi, kun olet uskonut siihen. Olet itse ollut sitä rakentamassa, ja sitten toiset romuttavat sen.

Halosen lapsuuden ja nuoruuden aikana ei ollut peruskoulua, päivähoitoa eikä eläkejärjestelmää. Nyt päätöksentekijöinä on 1990-luvulla syntyneitä.

Halonen uskoo, että politiikassa nuorten ja vanhojen on helpompi löytää toinen toisensa – ongelmia on siinä välissä, keskimmaisissa ikäluokissa.

– Ehkä leivän ansainta ja budjettitasapaino ovat nyt niin keskeistä, että on vaikea nähdä pidemmän aikavälin kysymyksiä yhtä tärkeinä.

Valheellinen perustelu näyttää yleistävän, ja tuntemuksia esitetään tosina sosiaalisessa mediassa. Pintatieto ja oma lyhyen tähtäimen etu ovat selvästi näkyvillä.

– Ihmisillä on oikeus mielipiteisiinsä, mutta faktoja ei voi pitää mielipideasioina.

Halosen presidenttikaudella 2000–2012 kierrätyksään ei ollut kovasti muodissa.

– Tyttäreni tullessa itsenäisyyspäivän juhliin häneltä kysyttiin, että mistäs tämä teidän mekkonne on. Hän sanoi, että se on voimisteluseuran valmentajan viimevuotinen puku, jota me vähän tuunattiin. Eipä siitä media ollut pahemmin kiinnostunut.

Halonen kertoo tukevasa kierrätystä, mutta on sitä mieltä, että siinä osa vastuusta ei-kestävästä kulutuksesta siirretään eteenpäin.

– Pitäisi aina miettiä, onko omalle hankinnalle tarvetta. Tämäkin on tällä hetkellä vaikea asia, kun samanaikaisesti ihmisiä syyllistetään siitä, etteivät he kuluta tarpeeksi, tai käytä palveluita.

Esimerkiksi teattereiden salit ovat kuitenkin usein täynnä.

– Kyllä ihmiset käyttävät palveluita ja haluavat kulttuuria. Eikä teatterissakaan ole kertakäyttökulttuuria, Shakespeare on jatkuvasti kierrossa, vinkkaa Työväen Näyttämöiden Liiton kunniapuheenjohtaja.

Naispappeus ilahdutti

Helsingin Kallion seurakunnassa kastettu ja ripille päässyt Halonen lähti aikanaan evankelis-luterilaisesta kirkosta, kun kirkko ei hyväksynyt naispappeutta eikä seksuaalisia vähemmistöjä.

– Totesin, etten jaksaa ottaa enää uutta kamppailun aluetta.

– Kristitty olen ollut koko ajan. Kun lopetin olemasta tasavallan presidentti, liityin sekä kirkkoon että sosiaalidemokraattiseen puolueeseen, samana päivänä. Katsoin, etten ole kaikista asioista ihan samaa mieltä, mutta ne ovat tuettavia yhteisöjä. Jäsenenä voi puhua vapaammin ja arvioida kantoja.

Ensimmäiset naiset pappeina ja myöhemmin piispoina ilahduttivat. Raamatusta ovat tulleet esille ihan eri asiat.

– Minun jälkeeni meni neljännesvuosisata, ennen kuin tuli seuraava naispuolinen ulkoministeri – eikä YK:ssa ole kertaakaan ollut nainen pääsihteerinä, Halonen suree.

Syksyllä kannattaa taas tutustua seurakuntavälien teemoihin ja ryhmiin. Nuoria on syytä saada edes äänestäjiksi.

– Kirkossa täysvaltainen jäsenyys tulee aikaisemmin kuin valtiollisissa tai kunnallisissa vaaleissa. Tässä mielessä seurakuntavaalit olisivat hyvä paikka näyttää, että nuoret ovat aktiivisia.

Sivistyksen vuoksi -kirjassa (Into Kustannus 2025) kolmekymmentäkaksi asiantuntijaa pohtii sivistyksen olemusta, rakentamista, nykytilaa ja tulevaisuutta. Yksi kirjoittajista on Tarja Halonen. Vuonna 2022 julkaistiin kirja *Kestävyyden Avaimet – Kestävyytieteiden keinoin ihmisen ja luonnon yhteisöön* (Gaudeamus), jota presidentti Halonen oli mukana toimittamassa. Katri Merikallion kirja *Tarja Halonen – erään aktivistin tarina* (Into Kustannus) ilmestyi vuonna 2020.

Tarja Halosen valinta itselle merkittävästä tekstistä oli Tampereella Seela Sellan artikkeli *Sivistyksen vuoksi* -kirjasta. Juontajana toimi Agricolaksi pukeutunut Niilo Rantala. Tapahtuman vieraita olivat myös Anneli Kanto ja Matti Repo.

Tampereella sanottua:

”Planetaarinen ajattelu on sitä, miten meidän pitää kohdella toinen toisiamme, luontoa ja koko tätä planeettaa. Myös sitä, mitä emme pidä elävänä. Tämä kokonaisuus on ainutlaatuinen. Kun kallio louhitaan pieniksi murusiksi, siitä ei koskaan enää saa kalliota, ja niiden valmistus on lopetettu.”

”Raha ja teknologia ovat ihan tärkeitä monessa suhteessa, mutta eivät tee elämästä elämisen arvoista. Luonnon yhteensovittaminen talouden kanssa on tärkeitä, mutta myös sosiaalinen oikeudenmukaisuus, hyvinvointi, ja toinen toisemme ja koko tämän planeetan huomioonottaminen.”

Lisää Tarja Halosesta: presidenthalonen.fi

Sydämen hymyä

TARJA HALONEN on edelleen aktiivinen toimija, jota pyydetään usein puhumaan tilaisuuksiin. Tampereella hän osallistui Tuomiokirkossa Agricolan päivänä pidettyyn kirjallisuustapahtumaan.

– Olen käynyt kirkoissakin tilaisuuksissa jonkin verran. Esi-merkiksi teologit ovat aika ymmärtäväisiä sen suhteen, että maailma ei ole ”man made”, hän hymyilee.

Humoristinen ote tuli esiin myös Tampereella.

– Huumori on sydämen hymyilyä. Poliitikka on sen verran kova alue, että jos siinä ottaa itsensä – joskus muutkin – liian vakavasti, voi tulla ongelmia.

Poliitikon pitää olla valmis kuuntelemaan ja opiskelemaan uusia asioita. Tässä presidentillä on ollut apua hyvästä näkö- ja kuulomuistista.

Tapahtumassa hän käytti tilaisuutta hyödyksi mainostaakseen

viime vuonna ilmestynyttä Kansanvalistusseuran julkaisua *Sivistyksen vuoksi*.

– Hyvä elämä pitää sisällään sivistyksen. Suomalaisuuden kehityksessä suuri merkitys on ollut nimenomaan sivistyksellä. Ei-väkivaltainen perintö on ollut hyvin voimakas ihan Kalevalasta lähtien, Tarja Halonen toteaa.

Hän mainitsee myös, että yleis-sivistykseen kuuluu oppia tuntemaan sekä vallitseva uskonto että muut.

Halonen tunnustautuu paitsi kestävän kehityksen uskovaiseksi, myös teatterin suhteen suorastaan rohmuksi. Tampere onkin Haloselle ennen kaikkea Teatterikesä-kaupunki. Alkukesään kuuluu Eeva Joenpelto -palkintoon liittyvä Karjalohjan lukumaraton.

Elämässä tärkeimpiä ovat lapset ja lastenlapset.

– On niistä vaivaa, mutta on kyllä iloakin. He ovat pieni kädenojennus tulevaisuutta kohden.

LAADUKKAAT POLKUPYÖRÄT KASATTUNA TESTIKUNNOSSA!

Tervetuloa kauppoille!

MUISTATHAN PIENEKSI TAI YLIMÄÄRÄSEKSI JÄÄNYT PYÖRÄ KÄY VAIHDOSSA!

NYT HUOLTOON!

- polkupyörät
- ruohonleikkurit
- moottorisahat
- ajoleikkurit
- perämoottorit (alle 10hv)

HUOLLAMME AMMATTITÄIDOLLÄ TAKUUTYÖNÄ!

NOUDAMME KOTOA, TUOMME HUOLLETTUNA KOTIIN!

KULJETUS 15€ /suunta
Tampere, Pirkkala, Lempäälä, Kangasala (keskustan alue)

TILAA HUOLTO: 03-3564240

KEVYET JA ERITTÄIN RULLAAVAT KROSS POLKUPYÖRÄT MEILTÄ!

Alumiini runkoiset, hyvillä osilla ja järkevä hinta!

KATSO LISÄÄ: pyorataikurit.fi

WHISTLE, CARRARO, ATALA

Laadukkaat Italianaiset polkupyörät

KATSO LISÄÄ: pyorataikurit.fi

CRESCENT, KROSS, ATALA, WHISTLE

SÄHKÖPYÖRÄT MAANTIELLE JA MAASTOON!

HERRASMIEHEN SÄHKÖPYÖRÄ Atala Clever

5 KPL ERÄ

Keskimoottori, 500wh akku 80nm vääntö

KATSO HINTA:

1790€

MEILTÄ PESISVÄLINEET!

RÄPYLÄT, PALLOT MAILAT KYPÄRÄT VIUHKAT

Hyvä valikoima!

START KÄYTETTYJÄ RULLASUKSIA!

Perinteiseen ja luisteluun!

30PR ERÄ

TARJOUS

99€

PALJON KÄYTETTYJÄ POLKUPYÖRIÄ ETENKIN LAPSILLE!

MYYMME KAIKKI HUOLLETTUNA!

AVOINNA
ark. 10-18
la 10-14

PYÖRÄTAIKURIT

p. 03 356 4240, 040 878 8869 | info.pyorataikurit@gmail.com www.pyorataikurit.fi

Sulapuronkatu 2,
Messukylä,
Tampere

KUA

Kirkon
Ulkomaanapu

Testamentti on kaunis tapa auttaa

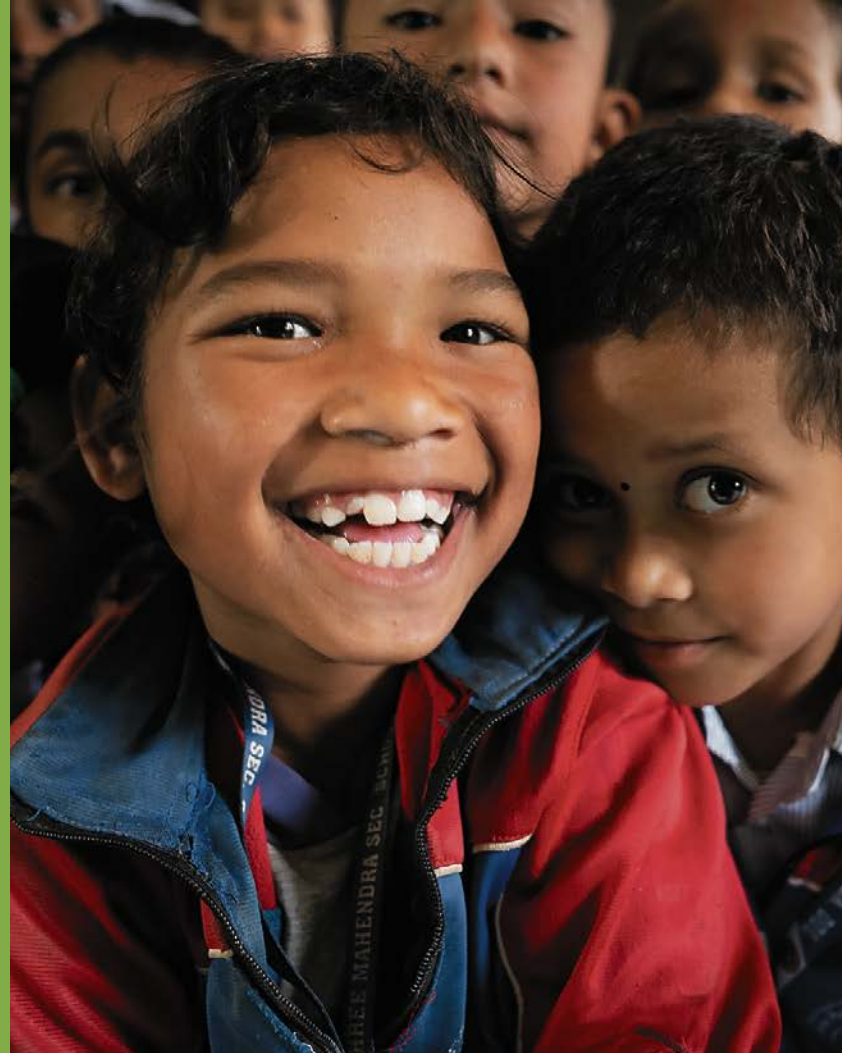
Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi on suuri merkitys kehitysmaiden köyhimmille ihmisille. Lapset voivat päästä kouluun, nuoret saada ammattikoulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamentin teko ei ole vaikeaa. Tilaa maksuton testamenttioppaamme. Tarjoamme verkkosivuillamme mahdollisuuden laatia testamentin sekä juristin apua.

kua.fi/testamentti

020 787 1201

(Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min)

OSTAMME KULTAA JA HOPEAA

JALONOM KALEVA

Sammonkatu 26
MA-PE KLO 10-17

JALONOM LIELAHTI

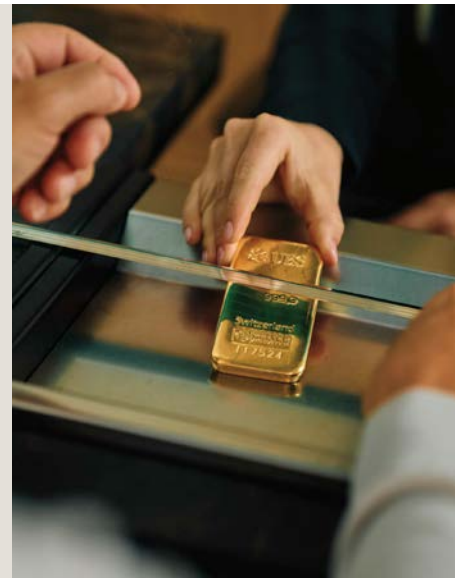
Harjuntausta 7 (K-CM Lielahdi)
MA-PE KLO 10-17

Ostamme kultaa ja hopeaa aina reiluun hintaan kierrätettäväksi.

Palvelemme aina henkilökohtaisesti ja luottamuksellisesti, saat maksun heti käteisellä tai tilille.

Meillä voit asioida ilman ajanvarausta ja arvio on maksuton.

Ostamme mm. koruja, kelloja, harkkoja, aterimia sekä myymme kulta- ja hopeaharkkoja!

MYY · OSTAA · SÄILYTTÄÄ

 JALONOM

09 5127298

SUOKKO

OSTAMME KULTAA & HOPEAA
MAKSAMME TAMPEREEN PARHAAN HINNAN

Näyttämällä tätä ilmoitusta saat kullasta 2€ enemmän grammalta! 2€:n lisä ei makseta hienokullasta (24k).

Olemme Tampereen Lastenklinikan Tuki ry:n yhteistyökumppani. Tuetaan yhdessä Tampereen Lastenklinikkaa!

Tuomiokirkonkatu 17, Tampere | 050 420 4880 | www.suokko.fi

Kevään juhliin

Mekot, tunikat ja LauRie-ihmehousut. Tervetuloa ihastumaan erikoisliikkeen valikoimaan!

Hilden

Hämeenkatu 29
ma-pe 9.30-17.30
la 9-14

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.

Nekalankulma 1, Tampere

Seurat

pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19 sekä sunnuntaisin klo 16 ja 18.

Ajantasaista toimintakalenteria ylläpidetään internetsivuilla, joista seurat on myös kuunneltavissa: tampereenrauhanyhdistys.fi

Hoivapalvelut | Kotipalvelut | Omaishoidon vapaa Muistihoiva® | Ystäväpalvelu ja ulkoiluapu Lapsiperheiden kotipalvelut | Vammaisten palvelut

Vivo Hoivasta apua omaan kotiin vanhuksille, vakavasti sairastuneille, omaishoitajille, lapsiperheille ja vammaisille.

tampere@vivohoiva.fi
010 850 9520
www.vivohoiva.fi

Kauniit muistot ovat ikuisia

Uudet hautakivet Muistolaatat kaiverrukset ja huolto

Kiviliike Sairanen Oy
0400 237 139
myynti@kiviliikesairanen.fi
<https://www.kiviliikesairanen.fi>

Herättäjä-Yhdistys

17.5. klo 11 Wähäväkisten Juhlaveisuu Aleksanterin kirkossa, Pyynikin kirkkopuisto

31.5. klo 11 Päivästä päivään -messu Pispalan kirkossa, Pispalan valtatie 16

ke 3.6. klo 18 Puistoseurat Viinikan kirkossa (sisäpiha/puisto), Kaartotie 1

ESIKOISET

Ev.lut. kirkon lestadiolainen herätysliike

SEURAT JA PYHÄKOULLU

Armon sanaa sunnuntaisin klo 15 Tervetuloa!

Uudenkylän seurakuntatalo
Ali-Huikkaantie 13 b, TRE
www.esikoiset.fi

TampereMission Kokkikuu-otokset on yksi Iltalinjalla-toiminnan suosituimmista ryhmistä. Huhtikuun lopulla kokit pääsivät valmistamaan hampurilaisia ja coleslaw-salaattia sekä juhlistamaan lähestyvää vappua uudessa yhteisökeittiössä.

Kohtaamisia ja uusia avauksia

TampereMissio tekee työtä lapsiperheiden, nuorten, ikäihmisten ja kehitysvammaisten ihmisten hyväksi. Viime vuonna järjestöllä oli 33 000 kohtaamista pirkanmaalaisten ihmisten kanssa.

Maaliskuussa järjestö sai käyttöönsä uuden toimitalon, joka sijaitsee Kyttälänkadun ja Tuomiokirkonkadun kulmassa.

– Oma talo on meille tosi iso asia, sillä ensimmäistä kertaa järjestön 145-vuotisen historian aikana yhteisöllinen toiminta ja hallinto pääsivät saman katon alle, iloitsee TampereMission järjestöjohtaja **Matti Helin**.

– Tehtävämme on auttaminen, ja toivomme, että talosta tulee ihmisille yhteinen suuri kohtaamispaikka ja yhteisö, jonne on ilo tulla.

Järjestö rakennutti talon itse. Omien tilojen lisäksi siellä sijaitsee Asunto-osakeyhtiö Nikama, jonka omistuksessa on 39 vuokra-asuntoa, 52 omistusasuntoa sekä liike- ja toimitiloja.

TampereMission toiminnanjohtaja **Arja Laitinen** toivoo, että talo mahdollistaa uusia avauksia. Se on paraatipaikalla keskustassa, ja on helposti saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä ympäristökunnistakin.

– Ja kun ihmiset kohtaavat saman katon alla, uskon, että tapahtuu yhteistä ideointia ja niiden palloittelua. Yhdessä voimme pohtia, miten voisimme toimia yhä vahvempana palikkana sote-kokonaisuudessa.

Ihmisten iloksi ja terveydeksi

TampereMission toiminta on saanut alkunsa vuonna 1881 Tampereen seurakuntien yhteydessä toimineesta Kaupunkilähetyksestä.

Nykyisin yhdistys toteuttaa kansalais- ja vapaaehtoistoimintaa, sosiaali- ja vanhustyön kehittämistoimintaa sekä varainhankintaa.

Se järjestää vapaaehtoisten ohjaamia ikäihmisten Likellä-kerhoja ja Senioripysäkin ryhmiä. Li-

säksi tarjolla on keskusteluapua. Ryhmiä kokoon-tuu myös ympäri kaupunkia sekä naapurikunnissa. Vauvaperheille järjestetään Kimpassa-toimintaa ja kehitysvammaisille nuorille ja aikuisille Iltalinjalla-harrastuksia.

Yhdistyksen palveluliiketoiminta on yhtiötetty TampereMissio Palvelut Oy:lle. Se tuottaa ikäihmisten asumis- ja päiväkeskuspalveluja sekä kehitysvammaisten ihmisten asumis-, päiväkeskus- ja työtoimintapalveluita.

– Osakeyhtiö on yhteiskunnallinen yritys, jonka voitto käytetään yrityksen oman toiminnan kehittämiseen ja yhdistyksen yleishyödylliseen toimintaan, eli mahdollinen voitto palaa näin takaisin tamperelaisille ja pirkanmaalaisille, selvittää Laitinen.

Järjestöillä iso rooli

Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat huolissaan hallituksen kaavailuista ja jo toteutuneista leikkauksista hankerahoituksiin ja avustuksiin.

– Ne vaikuttavat toimintaamme, vaikkakin olemme selviytyneet toistaiseksi pienillä iskuilla. On vain mietittävä, miten voimme toimia niin, että työ pysyisi edelleen laajana ja ihmisiä tavoittavana, pohtii Laitinen.

Yhtälö ei ole helppo, sillä tulevaisuudessa ikäihmisten määrä vain lisääntyy, nuorten pahoinvointi näyttää kasvavan ja perheet tarvitsevat tukea.

– Näen järjestöjen roolin valtavan tärkeänä. Tuntuu, että päättäjät eivät oikein ymmärrä, kuinka merkittävää työtä ne tekevät. Emme saa tyytyä puheeseen, että järjestöt vain täydentävät sosiaali- ja terveyspalveluita.

Laitinen on mukana valtakunnallisessa Osallistujien Suomi -verkostossa, joka pyrkii vähentämään yksinäisyyttä.

– Tästä haasteesta ei kukaan selviä yksin. Siksi kaikki toimijat tarvitaan mukaan, että kukaan ei jäisi ulkopuolelle koulussa ja työelämässä. Toiveeni on, että kannettaisiin kaikki vastuuta isommasta joukosta kuin itsestämme.

”Iltaisin ei tarvitse jäädä yksin kotiin”

TampereMission Iltalinjalla-toiminta on matalan kynnyksen kohtaamispaikka kehitysvammaisille ja erityistukea tarvitseville aikuisille ihmisille.

– Tärkeänä tavoitteena on yksinäisyyden vähentäminen, sillä monille kotona vietetty ilta voi olla pitkä. Meillä on joka ilta tarjolla mielekästä tekemistä ja kavereita, kertoo **Riikka Jordan**, joka toimii Iltalinjalla-ohjaajana **Jan Piilmanin** ja Otto Liimataisen kanssa.

Kohtaamispaikka on avoinna arki-iltaisin kello 17–19.30. Viikon aikana ohjelmassa on biljardia, terveysilta, retki kulttuurikohteisiin tai luontoon, peli-ilta ja kuntosali.

Kerran kuukaudessa järjestetään kokkikerho sekä Villi klubi -ilta karaoken merkeissä Bar Ihkussa. Pispalan Vastavirta-klubilla pidetyt Voimailat puolestaan tutustuttavat iltalinjalaisia elävään musiikkiin.

– Teemme ylipäättään kaikkea, mitä tästä kaupungista irti saadaan. Suunnittelemme ohjelman yhdessä, ja siksi toiminnasta tulee kävijöiden näköistä ja heidän tarpeisiinsa vastaavaa, kertoo Piilman.

Toiminta ei lopu kesälläkään, sillä kohtaamispaikka on avoinna koko kesän, ja myös retkiä järjestetään.

Tavoitteena on lisätä ihmisten osallisuutta. Porukan ja ohjaajien tuella kävijät pääsevät paikkoihin ja tapahtumiin, joihin he eivät yksin uskaltaudu tai pysty menemään.

Ohjaajat ovat vakuuttuneita, että kävijöiden toimintakyky ja terveys lisääntyvät, kun yhdessä kokeillaan monia liikuntamuotoja ja puhutaan terveellisistä elämäntavoista ja ruokailutottumuksista.

– Parasta tässä on, että kaikki saavat olla omana itsenään. Tuntuu, että kohtaamisissa on välitön tunnelma, ja palautteen saa välittömästi, mieltii Jordan.

Kirsi Airikka

Jutun pitkä versio ja kokkikerholaisten ajatuksia: siltalehti.fi

110

SUOMEN KUVALEHTI

Järjen luksusta jo vuodesta 1916 – tule mukaan juhlavuoteen!

Tilaukseen
sisältyy SK digi
ja TV-maailma
-ohjelmalehti

JUHLATARJOUS:

4 kk

59€

(norm. 142,00 €)

SÄÄSTÖ 58%

+ LAHJA

Arvo 49,00 €

TOIMI PIAN,
SKANNAA
QR-KOODI
PUHELIMELLASI:

TILAA NETISSÄ:
tilaus.suomenkuvalehti.fi/silta
TAI soita 010190093

”Eläimet menevät kaiken edelle”

Kun lapset alkoivat kasvaa aikuisiksi, oli **Niina Kirjavaisella** ja hänen puoliso-
laan Samulilla mietinnän paikka: mitä
tehdä lisääntyneellä vapaa-ajalla.

Isännälle syntyi idea ylämaankarjasta, ja pariskunta kiersi Suomea tutustuen tiloihin.

– Mitä enemmän tutustuimme niihin, sitä enemmän olimme innoissamme.

Talon ympärillä Aitolahden ja Teiskon rajalla on vanhoja peltomaita, ja ajatuksena onkin ollut, että eläinten avulla perinnemaisemaa saadaan palautettua entiselleen. Nyt emotarhassa oli hiehoja sekä viisi emoa, joista kolme oli jo poikunut. Pihapiirissä tarhoissaan ovat myös sonnit ja koirat.

– Eläinten pito tuo vastapainoa päivätyölle. Itse työskentelen päiväkodissa, mutta kevääksi jään kotiin, kun on poikimakausi yövalvomisineen. Eläimet menevät aina kaiken edelle.

Isoista sarvistaan ja jyhkeästä olemuksestaan huolimatta nämä kaverit ovat Kirjavaisen mukaan kesyjä ja hyväluonteisia. Jokainen eläin on oma persoonansa. Valtava siitossoppi Konna on ujo, emot Molla ja Fiona kovasti rapsutusten perään.

– Näitä on pakko mennä hoitamaan, olipa minkälainen sää tahansa. Eläimet kuitenkin antavat meille paljon. Niitä kasvatetaan niin hyvin ja niin rakkautella kuin vain voi.

Teuraaksi päättyy muutama eläin vuodessa.

– On se kova paikka laittaa pois eläimet, joita on tarvittaessa ruokkinut vasikkana tuttipullolla ja tehnyt kaikkensa niiden eteen. Mutta jos ei tuntuisi miltään, silloin kannattaisi lopettaa, Niina Kirjavainen sanoo.

Korkeakallion Highland -tilaan pääsee tutustumaan puodin ollessa auki. Syksyisin pidettävät avoimet ovet ovat olleet suosittuja.

Talvella pariskunta sai idean tapahtumasta vähävaraisille lapsiperheille.

– Työssäni päiväkodissa näen, että toisilla ei ole varaa edes pakollisiin menoihin. Mietimme, miten saisimme tuotua iloa ja elämyksiä lapsiperheille.

Niina Kirjavainen jutteli ajatuksistaan Messukylän seurakunnan perhediakonille, ja pian tapahtumaa jo valmisteltiin. Diakoniatyön kautta tavoitettiin lapsiperheet, järjestettiin bussikyty ja pihapelejä.

Soppatykissä porisi lihakeitto, ja jokaiselle perheelle oli kotiin viemiseksi yllätyspussi. Sen tuotteisiin ja lahjakortteihin kerättiin rahaa kavereilta ja sukulaisilta. Iso panos saatiin Tappara-faneilta, ja Linnainmaan Citymarket osallistui tuotelahjoituksella. Munkkimiehet tarjosivat leivät ja pullat.

– Tapahtuma vaati paljon työtä, mutta yhteistyöllä, perheen tuella ja monien halulla auttaa saimme kaiken järjestymään. Meille se ei varmasti ollut viimeinen, siitä sai itsekin hyvän mielen.

Teksti: **Asta Kettunen**

Kuva: **Tuula Vartiainen**

Komeasarvinen Fiona oli jo saanut kevätvasikan. Tytöt saavat nimensä äidin mukaan, Niina Kirjavainen kertoo.

Miksi syrjintää jatketaan sateenkaarevien osalta, kirjoittaja kysyy.

Sulkisitko sinä itsesi ulkopuolelle?

Tässä ajassa poteroituminen on trendi, ja on joskus vaikeaa ymmärtää toisen tulkintaa Raamatusta. Se, jolle tämä ei ole koskaan vaikeaa, heittäköön ensimmäisen kiven. Minä siihen en ainakaan pysty.

Koen, että kirkossa kantaaottamattomuudella tarkoitetaan neutraaliutta. Mutta jos ei oteta kantaa, sallitaan hiljaisuus.

Hiljaisuus on puhumattomuutta moninaisuudesta. Se on olettamuksia taustoista, näkyvien symbolien välttämistä. Sillä mahdollistetaan toisten syrjintä, ja jopa hengellinen väkivalta. Ei anneta tilaa niille, joiden puolella tulisi kirkon ja kristittyjen olla, kuten Jeesus oli.

Lasten sallittiin tulla, naisten kanssa keskusteltiin kaivolla. Suorastaan radikaalia aikalaisille.

Missä Jeesus olisi tänä päivänä? Sorrettujen ja alistettujen puolella. Vammaisten, rodullistettujen, sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen puolella. Radikaalia. Vai onko? Eikö Jeesus tekisi juuri niin, sillä me kaikki olemme Luojan luotuja. Rakkaita ja täydellisiä.

Hiljaisuudella lyödään lyötyjä eli sivuutetaan. Rajataan Jumala vain tietyille, sopivan kristityn mallin täyttävälle. ”Tee toisille niin kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan”.

Toivoisitko sinä itseäsi kohdeltavan, kunten kirkko kohtelee sateenkaariväkeä, hiljaisuudella? Eihän kukaan halua olla sulkemassa itseänsä ulkopuolelle, armon ulkopuolelle?

Puhutaan siis moninaisuudesta, ja käytetään rohkeasti symboleita, kuten sateenkaarta! Löytyyhän sekin Raamatusta.

Raamatulla perustellaan usein syrjintää, aikaisemmin niin tehtiin orjuuden ja rasismien kohdalla. Nykyään nämä tuomitaan kirkossa toisia sortavina. Miksi sitä jatketaan yhä sateenkaarevien osalta?

Poteroituminen on nykyään trendi, ja on välillä melkein mahdotonta ymmärtää toisen tulkintaa Raamatusta. Se, jolle tämä ei ole koskaan vaikeaa, heittäköön ensimmäisen kiven. Minä siihen en ainakaan pysty. En ojenna kiiveä, vaan käden.

Armahdetaan toisiamme, hyväksytään toisemme.

Tavallinen kristitty

Sotaorpojen virsi messuun veisattavaksi

Seurakunnat voivat ottaa jumalanpalvelukseen itsenäisesti virsiä. Sotaorvon toive olisi, että vihdoinkin toukokuun kolmantena sunnuntaina, eli Kaatuneitten muistopäivänä, Suomen jokaisen kirkon messuun otettaisiin meidän sotaorpojen elämää ja arvoja hyvin kuvaava Anna-Mari Kaskisen sanoittama Sotaorpojen virsi. Sen sanat sain kirkon Sakasti-sivulle 2014.

Otin yhteyttä ev.lut. musiikin asiantuntija Teija Tuukkaseen, joka ei tiennyt virrestä, mutta koki sanat koskettavina, ja hoiti heti asian. Me paljon vaiennetut Suomen sotien 1939–1945 sotaorvot jäisimme uusien sukupolvien mieleen virrestä.

Kuten arvostamani veteraanit: ”Hoivatkaa pian poissa on veljet”. Isäni Toivo Mäentakainen lepää Ähtärin sankarihaudassa. Ähtärin kanttori otti haasteeni vastaan 2025 ja sanoi, ettei ole estettä sen esittämiseen. Pappi alkoi puheen: on kaatuneitten muistopäivä ja laulamme heti alkuun Sotaorpojen virren.

Kukaan ei siirrä tietoa sotaorvoista, jos emme me sotaorvot itse, joista minäkin olen nuorimpia, syntyneenä 1944. Suomi-100 v. aloitteestani Ähtärin sankarihaudausmaalle seurakunta kustansi metalliset kynttilälähdet, joita on hankittu muillekin sankarihaudausmaalle.

Muun muassa Tampereen seudun ja ympäristön sotaorvoista saa lisää tietoa muistelmakirjasta *Jo aukeavat hiljaiset silmut*. Ähtärin ja ympäristökuntien muistelmakirja on nimeltään *Sodan muisto elää meissä*.

Raili Orvokki Kaarre

KIITOKSIA tästä viestistä! Virsi on koskettava, ja toivottavasti saamme sen seuraavaan virsikirjaan, kun sen aika tulee.

Voin lämpimästi suositella sekä omasta että Suomen Kirkkomusiikkiliiton puolesta, että virsi olisi alkuvirtenä kyseisenä sunnuntaina Tampereen kirkoissa.

Minun on erityisen helppo tähän ajatukseen yhtyä, sillä oma appiukkonni on sotaorpo. Runoilija on todella hienosti punonut sanoiksi sotaorpojen tuskan.

Martti Syrjäniemi

Johtava kanttori,
Tampereen Eteläinen seurakunta
Puheenjohtaja, Suomen Kirkkomusiikkiliitto ry

Tampereella Sotaorpojen virsi lauletaan 17.5. Eteläisen seurakunnan ja Messukylän seurakunnan kirkkojen jumalanpalveluksissa alkuvirtenä, ja myös Kalevan kirkon messussa.

Jumala on kaikkialla

*Vanhat tiesivät
että tuuli käy*

*ja ruoho lakastuu
ja ruohon mukana kaikki kukat.
Tuntuu hyvältä tietää, että puut,
että monen metsän puut
elävät, vaikka maailmani loppuu.*

LUIN YHTENÄ ILTANA Hannu Mäkelän teosta *Runouden ylistys*, jossa vastaan tuli tämä Pertti Niemisen (1929–2015) runo. Se jotenkin pysäytti minut kauheudellaan ja viisaudellaan; tuli levollinen olo. Totta – vaikka minua ei enää olisi, puut pysyvät, ja niin pysyy myös Jumala, kaiken elämän antava ja koossa pitävä voima.

Täytin viime vuonna 40 vuotta, joten olen toivotavasti suurin piirtein elämäni puolivälissä. En rehellisesti sanottuna ole juurikaan miettinyt omaa kuolemaani. Mutta koska viimeinen elossa ollut isovanhempi kuoli viime kesän alussa, kuolema on kuitenkin ollut ajatuksissani.

Ihmisten tarinat maan päällä alkavat ja loppuvat, ja ihmisen rakentamalla asioilla on alku ja loppu. Luonnossa elämä jatkuu kuitenkin aina jollain tavalla, ja Jumalan olemassaolo on iankaikista.

Samanlainen luottamus Jumalan pysyvyyteen auttaa tietenkin jo elämän aikana. Maailmassa, jossa muutos on jatkuvaa, Jumala on tuki ja turva. Tuntuu hyvältä tietää, että on olemassa jotain ihmistä suurempaa ja jatkuvampaa.

TAIDE on hyvä keino muistuttaa elämän tärkeistä asioista. Kukin voi ottaa taideteoksista vastaan sen viestin, mitä kulloinenkin teos hänessä saa aikaan. Kaikki eivät näe vaikkapa tällaisessa runossa samoja asioita, eikä niin tarvitse ollakaan.

Mielestäni taideteoksia kannattaa katsoa ja kokea uteliaana. Herätteleviä ja pysäyttäviä ajatuksia voi tulla vastaan ihan yllättäen. Ikinä ei tiedä, mikä kosketaan. Eikä ikinä tiedä, mikä tuo lohtua jokapäiväiseen elämään.

Jos haluaa nähdä elämässään Jumalan, sen voi nähdä myös kaikessa ihmisen synnyttämässä taiteessa. Koska Jumala on olemassa kaikkialla, se on mukana eteenpäin kuljettajana myös silloin, kun luodaan jotain uutta.

Ruoho lakastuu, ja ruohon mukana kaikki kukat, mutta Jumala on olemassa aina.

Ja Jumala voi tulla vastaan kaikkialla, myös ihmisen rakentamassa taiteessa.

Johanna Hämäläinen

Viestinnän
työkokeilija

Sattumuksia kirkon kulmilta

Kuviteltu kaupunki imaginäärinen kirkontorni vasemmassa ylälaidassaan

Makupala menneisyydestä

Pahoittelut, jos tänäkertainen kuva herättää ellotusta! Joillekin se kuulemma tuo mieleen lihaklöntin, mutta toivottavasti lukijareaktio on toinen.

Silmienne edessä ei nimittäin lötkötä esimerkiksi meetvursti-siivu, vaan, uskokaa tai älkää, ilmeisesti varhaisin Tampereen kirkkoja esittävä kuva sinettilakkaan painettuna.

Ulkonäöstä huolimatta tarjolla on siis varsinainen historiallinen herkkupala.

Toki, jos tarkkoja ollaan, ei kuva mitään kaupungin todellisista kirkoista esitä. Sinetin valmistumisvuonna 1803 kun täällä ei sellaista vielä ollutkaan. Eikä varsinkaan tuollaista tai-vaita hipovalla tornilla varustettua.

Pyhäkön virkaa toimitti vielä Tammerkosken kartanon päärakennus, jonka vieressä seisoi vaatimaton, hirsistä pystytetty kellotapuli. Kummastakaan ei tiettävästi ole säilynyt kuvaa, mutta ihan varmaksi voin vakuuttaa, etteivät ne ainakaan noin komeita olleet.

Ylipäättäänkin sinetillä on melko vähän tekemistä todellisen Tampereen kanssa: koski löytyy ja silta, mutta siihen historiallinen vastaavuus taitaa tyssäätä.

Viljo Rasila on arvellut, että tarkoitus oli kuvata kaupunkia sellaisena, jollaiseksi se joskus voisi muodostua.

Ja ymmärtäähän tuon, vuonna 1803 kun Tampere oli muutaman sadan asukkaan tönölä, ja ulkomuodoltaan vielä kaupungista kaukana.

Sinetööri päätti siis laittaa vähän omiaan sekaan. Olihan pääasia, että saadaan kaupun-

gille edustava tunnus, todellisuus seuraisi siten perässä.

Kuvan kaiversi teräkseen kultaseppä Gabriel Liljefelt, joka oli kuulemma aikansa huomattavimpia paikallisia hahmoja. Hän toimi ammatissaan noin puoli vuosisataa, perusti kellotehtaan ja kuului myös kaupunginvanhimpiin.

Asiakirja, joka sinetillä on kuvassa vahvistettu, on nimeltään ”Erinäisiä sotaväen majoitusta koskevia määräyksiä” vuodelta 1824 – eli vuodelta, jolloin Tampereelle viimein saatiin ihan oikeakin kirkko, joskaan ei vielä tapulia.

Elettiin siis hetkeä, jolloin sinetti vanhentui kovaa vauhtia. Kaupunkia ei enää tarvinnut mielikuvitella, vaan sitä saattoi ryhtyä esittämään sellaisena kuin se oli.

Noihin aikoihin syntyikin jo realistisempia kuvauksia Tampereesta. Aivan ensimmäisiä taisivat olla Carl von Kugelgenin koskimaise-maa esittävät työt vuodelta 1818.

Kirkon ja tapulin ensiesiintyminen tapahtui tietääkseni vuonna 1836, kun P. A. Kruskopf maalasi ne Tampereen maisemaan.

Muutamaa vuotta myöhemmin kaupunki sai oman vaakunan, ja sinetti voitiin siirtää historian jääkaappiin.

Mikko Pollari

Lähteet:

Alhonen, Pentti ym.: *Tampereen historia I* (Tampereen kaupunki 1988);
Uola, Mikko: *Perustamiskirjasta kaupunginlippuun. Tammerkoski 1/1979.*

Kuva: Kaarina Lehtisalo

Peräkonttikirppiksen järjestävät Tampereen seurakunnat, *Aamulehti*, Pirkanmaan jätehuolto ja Ekokumppanit.

Peräkonttikirppis etsii talkooväkeä syksyksi

Moron peräkonttikirppis järjestetään sunnuntaina 6. syyskuuta kello 9–15 Keskustorilla.

Tuotot ohjataan Ruokapankille, joka mahdollistaa ruoka-avun tuhansille tamperelaisille.

Tapahtuma mahdollistuu pitkälti vapaaehtoisten ansiosta. Peräkonttikirppikselle kaivataan talkoolaisia liikenteenohjaukseen, grilli- ja kahvilakojuille sekä kahvinkeittoon. Talkoovuorot sijoittuvat aikavälille 6–16.

– Ilmoittaudu ja tule mukaan talkoolaisten iloiseen joukkoon. Tämä on helppo tapa tehdä hyvää, kannustaa Tampereen seurakuntien vapaaehtoistoiminnan koordinaattori **Reija Jarkkola**.

Ilmoittautumiset: dyv.tampere@evl.fi

Pyhä torstai kutsuu monimuotoiseen rukoukseen

Helatorstaina 14. toukokuuta Tampereella vietetään eku-meenista Pyhä torstai -rukouspäivää.

– Rukoustahtuma kutsuu kristittyjä viettämään aikaa Jumalan läsnäolossa, kertoo pastori, valmennusjohtaja **Timo Pöyhönen** Hengen uudistus kirkossamme -yhdistyksestä.

Rukoushuone on avoinna kello 9–18 Aleksanterin kirkossa ja kello 18–24 Tampereen Vapaakirkossa.

Tasatunnein on tarjolla ohjattuja rukoushetkiä, kuten hiljaisuutta, ylistystä, liturgiaa, Taizé-laulua, lectio divinaa, sekä parantavaa ja profeetallista rukousta.

– Päivä rakentuu jatkuvaksi rukousvirraksi, jossa voi kokeilla sekä itselle tuttua että uutta rukousta. Rukoushetkiä vetävät Tampereen seudun monet kristilliset yhteisöt.

Kello 11 on erityisesti perheille sopiva hetki Jippii-kuoron kanssa, ja kello 17 vietetään ehtoollista.

Ohjelma: kristuspaiva.fi

Birgitan juhluvuotta juhlistetaan Lapin-vaelluksella

Birgitan vaelluksen 20-vuotisjuhlavuonna järjestetään pyhiinvaellus 1.–6. syyskuuta Lemmenjoen kansallispuistossa. Matkaa on mahdollista taittaa joko tavallisessa vaellusryhmässä tai hiljaisuuden retriitti -ryhmässä.

Noin 30 kilometrin reitti on vaativa. Kolme yötä vietetään teltoissa maastossa. Vaellukselle mahtuu enintään 30 osallistujaa. Lisätiedot ja ilmoittautuminen viimeistään 27.5.: lempaanseurakunta.fi/birgitan-vaellus/birgitan-vaellus-goes-lappi

Kuva: Rami Marjanmäki

Iidesjärven lintutornista voi tarkkailla järvellä pesiviä lintuja. Siellä asuvat muun muassa naurulokki, tavallisimmat sorsalajit, joutsen, nokikana ja silkkiuikku sekä harvinaisemmat tukkasotka ja punasotka.

Opastettuja retkiä lähiluontoon

TAMPEREEN KAUPUNKI järjestää jälleen opastettuja luontoretkiä kesän aikana. Sunnuntaina 10.5. on retkikohteena Tampereen tunnetuin lintujärvi, Iidesjärvi. Tapaaminen on kello 10 Iidesjärven länsipäässä Lokintaipaleen kohdalla.

Sunnuntaina 17.5. tutustutaan ainutlaatuisen Raholan Piikahaan luontoon. Tiistaina 19.5. Pispalan ja Hyhkyn suunnalla tutkitaan lahoppuustoa Pättiniemen alueella. Sunnuntaita 31.5. kuunnellaan pikkulintujen keväistä konserttoa Villilänsaareissa.

Villiyrttiretkillä pääsee keräämään villivihanneksia sekä oppii tunnistamaan ja käsittelemään niitä. Villivihannesretkille on ilmoittautuminen. Retket alkavat kello 17. Ensimmäinen villivihannesretki tehdään Vuorekseen maanantaina 11.5. Kaukaniemen retki on torstaina 21.5. ja Tohloppi maanantaina 15.6.

Kesäkuussa tehdään kaupunkipuistokierros Tammerkosken liepeille, niittyretki Kalevankankaalle, luonnonkukkien päivän retki

Haiharaan ja luontoretki Vuoreksen Pilkkauksenharjulle.

Lapset tutustuvat kesäkuussa Hikivuoren, Vuohenojan sekä Peltolammi-Pärrinkosken lähiluontoon tutkiskellen, seikkailen ja ihmetellen. Lasten retkille ilmoitetaan etukäteen. Huoltaja voi tulla mukaan retkille. Retket pidetään arkipäivinä, ja ne alkavat iltapäivisin kello 16.

Vieraslajitalkoissa saa ulkoilmaa ja liikuntaa sekä voi auttaa arvoniittyjä kukoistamaan. Tiistaina 2.6. talkoillaan Ruotulan Pekanpuistossa ja Lielahden Sahavainionpuistossa. Epilänharjun paahderinne on vuorossa tiistaina 9.6. ja Rukkamäenpuisto Peltolammilla tiistaina 16.6.

Maksuttomilla retkillä on aina mukana kohteeseen ja teemaan perehtynyt opas.

Lisätietoja: ymparistonsuojelu@tampere.fi. Kaikki luontoretket ja ilmoittautumislomakkeet: tampere.fi/luontoretket

Ajattelun ulkoistaminen ja valppauden taito

KIIRE ja tehokkuuden ihannointi tekevät ajattelun ulkoistamisesta houkuttelevaa. Koska meillä on kiire, luotamme ammattilaisiin, tietokirjoihin ja sosiaalisen median vaikuttajiin. Emme enää jaksa tai halua kytkeä sisäistä kriitikkoa päälle.

Ajattelun ulkoistaminen altistaa vinoumille. Ihminen kallistuu ajattelussaan helposti kohti tuttua ja pois epämukavasta, ja alkaa luottaa ihmisiin, joiden kanssa jakaa samat arvot ja näkemykset.

Vinoumia voi onneksi oikaista.

Paholaisen asianajaja oli alun perin katolisen kirkon pidäke siihen, ettei pyhimystä julistettu väärin perustein. Paholaisen asianajajan tehtävään valittiin tyyppillisesti itsepäinen munkki, joka uskalsi kyseenalaistaa. Roolin voi kääntää myös hyviksen rooliksi: tarvitsemme ihmisiä, jotka uskaltavat kunnioittavasti haastaa ja herätellä ajattelemaan toisin.

Samanmielisten joukossa – varsinkin jos siellä tehdään haavoittavissa olosuhteissa eläviä ihmisiä koskevia päätöksiä – paholaisen asianajajan tehtävä on

tärkeä. Se voisi olla kierävä. Jokainen vuorollaan saisi tehtäväkseen haastaa vallitsevan näkemyksen ja etsiä siitä heikkouksia.

Työyhteisön vastarannan kiiskiä kannattaa myös kuunnella, sillä he voivat tuoda esiin ajattelun vinoumia. Tekoälykin voi olla yllättävän hyvä paholaisen asianajaja, kunhan siltä ei hae vinoumaa vahvistavaa tukea.

Karhunpalvelukset, joita hyväänkin tarkoitavista päätöksistä voi seurata, ovat siis vältettävissä.

Emme enää jaksa tai halua kytkeä sisäistä kriitikkoa päälle.

AJATTELUN VALPPAUDEN ydin ei ole varmuudessa, vaan kyvyssä hakeutua kohti oikeaa ja sietää epävarmuutta. Ajattelun valppauden taito on harvinaisen tasa-arvoinen taito: se ei edellytä erityistä asemaa tai koulutusta. Siksi sitä löytyy yllättävistä paikoista – ja siksi sen voi menettää korkeimmissakin asemassa.

Miten sinä aiot vaalia ajattelun valppauttasi tänään? **S**

Kirjoittaja työskentelee johtavana tutkijana Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella.

Kuva: Anna-Maria Isolan arkisto

13. vuosikerta

Kustantaja / julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat

Toimitus:

päätoimittaja Kirsi Airikka, 050 381 0970
toimitussihteeri Asta Kettunen, 050 438 2716

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi

Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere

Kaupalliset ilmoitukset:

Saarsalo Oy
Mikko Salmensuu
mikko.salmensuu@saarsalo.fi
044 777 5112

Jakelu: Tamperelainen
Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/
silta tai Suomen Suoramainonta
Tampere, 040 085 9766

Tilaukset:
sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

Taitto: Timo Saarinen / pelagus.fi

Painosmäärä: 90 000 kpl

Paino: Botnia Print, Kokkola

ISSN 2342-0979 (painettu)

ISSN 2342-0987 (verkkajulkaisu)

Seuraavat lehdet ilmestyvät: **3.6.**, aineisto viimeistään 11.5., ja **2.9.**, aineisto viimeistään 12.8.

Miro Vatajaniemi, Heikki Välimäki ja Harri Lassila tutkivat vanhasta kappelikirkosta peräisin olevaa saarnatuolia, jonka säilymisessä on ollut onneakin matkassa. Harjun kappelikirkossa saarnaaminen lopetettiin vuonna 1841, mutta onneksi saarnatuolia tai krusifiksia ei siirretty tuolloin Ylöjärven kirkkoon. Ylöjärven kirkko paloi maan tasalle salaman iskusta vuonna 1842, minkä jälkeen Harjun kappelikirkko otettiin muutamaksi vuodeksi uudestaan käyttöön.

”Joskus unohdetut asiat ovat tärkeimpiä”

Pispalan kirkossa pääsee pian kiehtovalle aikamatkalle läntisen Tampereen historiaan, sillä kirkossa vietetään perinneviikkoa 17.–24. toukokuuta.

Näyttely *Paluu juurille: Harjun elämää 1600-luvulta eteenpäin* tuo Pispalaan Harjun vanhan kappelikirkon (1639–1858) esineitä, joita saadaan näyttelyä varten Tampereen historiallisilta museoilta ja naapuriseurakunnista Ylöjärveltä ja Nokialta.

Aloite näyttelyyn järjestämiseen tuli Epilä-seurasta, seuran puheenjohtajan, **Heikki Välimäen**, kirjaprojektin myötä.

– Kirjassani oli tarkoitus kertoa myös vanhan kappelikirkon esineistä, mutta niistä oli hankala saada tietoa. Kerroin asiasta muille Epilä-seurassa, ja tultiin siihen tulokseen, että mehän pojat selvitetään tämä juttu, kertoo Välimäki.

Epilä-seurasta kaveriksi selvitystyöhön lähti mukaan Harri Lassila. Harjun seurakunnasta työryhmässä ovat olleet mukana pastorit Leena Jalkanen ja **Miro Vatajaniemi** sekä suntio Seppo Janhonen.

Ylöjärven yllätys

Harjun kappelikirkko sijaitsi vuosina 1639–1858 Länsi-Tampereella, nykyisen Raholan alueella. Kirkon muistokivi on Nokiantie 22:n kohdalla, Gaddin kappe-

Historia

lin vieressä, Harjun koulun pihapiirissä.

Kun vanhasta kappelikirkosta päätettiin sen huonokuntoisuuden vuoksi luopua, harjulaisten pääkirkoksi tuli Nokian kirkko. Siksi työryhmä oletti, että kappelikirkon esineitä löytyisi pääasiassa Nokialta.

– Meillä oli vahva käsitys, että meidän esineet olisivat kaikki Nokialla. Mutta kun ruvettiin tutkimaan asiaa, selvisi, että esineistä on iso osa lähtenyt myös Ylöjärvelle, sanoo Miro Vatajaniemi.

Näyttelyyn onkin tulossa Ylöjärveltä parikymmentä esinettä, Nokialta kymmenkunta. Mukana on muun muassa Ylöjärveltä messukasukka ja kynttilänjalvoja, Nokialta pukumiekkvoja ja ehtoolliskannu.

Vapriikin varastoista näyttelyyn saadaan kolme kappelikirkon alkuperäistä esinettä: kirkonkello, rahakirstu ja jalkapuu. Suomen kansallismuseosta puolestaan saadaan valokuvia kirkon lasimaa-lauksista ja alueelta tehdyistä rahalöydöistä.

Krusifiksi vuosikymmeniä piilossa

Näyttely rakennetaan Pispalan kirkkoon kirkontuvan puolelle, mutta kirkkosalissa on luonnollisesti nähtävänä kaksi vanhan kappelikirkon aarretta: saarnatuoli ja krusifiksi.

Ihmiset ovat olleet kurissa ja nuhteessa.

Perinneviikon ohjelma:

- Paluu juurille -näyttely 17.–24.5. klo 12–18
- Perinnemessu 1700-luvulta su 17.5. klo 11, lopuksi näyttelyyn avaus. Voi pukeutua ajan tyyliin mukaisesti
- Esko M. Laine: ”Keitä me olemme – Harjun historiaa 1600–1800-luvulta”. Luento ke 20.5. klo 18
- Samuli Korkalainen: ”Hirmuinen, milt’ei eläinten kaltainen mölinä” – Millaista oli kirkkolaulu 1700- ja 1800-lukujen Suomessa? Luento to 21.5. klo 18
- Krusifiksin tie -pyhiinvaellus la 23.5. Gaddin kappelilta klo 11. Ilm. tekstiviestillä viim. 22.5. p. 040 804 8105
- Päätösjuhlamessu su 24.5. klo 11

Saarnatuoli ja krusifiksi ovat tehneet erikoisen kiertomatkan Pispalan kirkkoon.

Työryhmällä ei ole tietoa, missä saarnatuoli ja krusifiksi ovat olleet varastoituna lähes sadan vuoden ajan, ennen kuin ne tuotiin Epilän seurakuntataloon 1950-luvulla.

Vasta kun Pispalan kirkko 1971 valmistui, arvoesineet löysivät nykyisen paikkansa. Krusifiksi kannettiin saattueessa Epilän seurakuntatalosta Pispalaan.

– Joskus unohdetut asiat ovat tärkeimpiä, kiteyttää Vatajaniemi.

Pispalan kirkon perinneviikon ohjelmassa onkin myös pyhiinvaellus, jossa muistellaan krusifiksin historiaa ja matkaa Pispalan kirkolle.

”Kurissa ja nuhteessa”

Perinneviikon ohjelmassa on myös kaksi luentoja, joista toinen käsittelee kirkkolaulua, toinen Harjun historiaa.

Menneistä ajoista kertoo kirkkohistorian dosentti Esko M. Laine. Lähtöiden valossa Harjussa on eletty varsin rauhallisesti.

– Totta kai elämää on ollut ja tapahtunut, mutta ei mitään sellaista mullistavaa, skandaaleja tai muuta, ole löytynyt. Ihmiset ovat olleet kurissa ja nuhteessa, sanoo Vatajaniemi.

Onkohan kukaan edes jalkapuhun joutunut?

– Kyllä siinä kulumajalkiä on, joten varmasti siinä joku on istunut.

Kaarina Lehtisalo

Lisää: siltaleti.fi

Liisa Matveisen (vas.), Emilia Kallosen ja Emmi Kuittisen Surento-yhtyeen Sulatoin-albumi sisältää itkuvirsiä, niihin sävellettyjä itkulauluja sekä runolauluja.

Kolme itkijää julkaisi levyn

Tamperelaisen Emilia Kallosen Surento-yhtye julkaisi ensilevynsä huhtikuussa. **Sulatoin**-albumi sisältää itkuvirsiä, niihin sävellettyjä itkulauluja sekä runolauluja.

Surento-yhtye on ainutlaatuinen, sillä se on Suomen ensimmäinen itkuvirsiyhtye.

– On hienoa, että olemme saaneet julkaistua uutta itkuvirsimusiikkia, jossa kuuluvat vahvasti sekä karjalaisen että inkeriläisen itkuvirsiperinteen asiantuntemus ja vaikutus, kertoo kansanmuusikko-itkijä Emilia Kallonen, jonka monet muistavat Pispalan kirkossa esitetystä *Vähän lähempänä taivasta* -näytelmästä elokuussa 2024.

Hänen lisäksi Surento-yhtyeen jäseniä ovat ilomantsilainen Liisa Matveinen ja helsinkiläinen Emmi Kuittinen.

– Levyllä on karjalan ja ikerikon itkukielen lisäksi omia itkusanoituksiamme ja tyylejämme sekä vanhoihin itkuvirsiin säveltämiämme uusia itkulauluja. Niillä tarkoitamme sävellyksiä, joissa kuuluu moniäänisen laulun lisäksi itkuvirrelle ominaista itkevää äänenkäyttöä ja -ilmaisua, mikä eroaa varsinaisesta laulamisesta.

Säestyksettömän moniäänisen laulun lisäksi yhtyeessä soivat kantele ja ukulele.

Puhetta tuonilmaisiiin

Surento viittaa surevan tai kaipaavan ihmisen oleukseen ja sisäiseen tunnelmaan. Sulatoin merkitsee surevaa henkilöä.

Itkuvirret ovat surua ja huolta ilmaisevaa, usein eroritualeihin liittyvää ja ympäri maailmaa tun-

Itkuvirret

nettua perinettä. Karjalaiset ja inkeriläiset itkuvirret ovat puhetta tuonilmaisiiin, ja niihin kuuluvat vertauskuvalliset, hellyttävät ja kunnioittavat sanat sekä apeutumiseen ja myötälämiseen virittävä sävelmä ja esitystapa. Ne ovat osa yhteisön suremista hautajaisissa, häissä, armeijaan tai sotaan lähtiessä, ja niillä helpotetaan myös jokapäiväisiä huolia.

Surento-yhtye sai alkunsa Koneen Säätiön rahoittamassa Kyynelkanavat-hankkeessa. Matveinen, Kallonen ja Kuittinen toimivat taiteilijoina kolmen tutkijan rinnalla sekä tutkivat tieteen ja taiteen keinoin nykyitkuvirsiä Suomessa.

Albumin tekoa ovat tukeneet Kalevalaseura-säätiö ja Karjalaisen Kulttuurin Edistämissäätiö. Konserttikiertuetta on tukenut Taide- ja kulttuurivirasto. Levy on kuunneltavissa Spotifyssä, ja sitä voi ostaa muusikoilta, konserttipaikoilta ja joistakin levykaupoista.

Emilia Kallonen kertoo työskentelevänsä itkuvirsien parissa tavalla tai toisella koko ajan.

– Opetan säännöllisesti viikonloppukursseilla esimerkiksi Tampereen seudun työväenopistossa. Toukokuussa osallistun Georgian Tbilisissä järjestettävään itkuvirsikonferenssiin.

Kirsi Airikka

Surento-yhtyeen levynjulkistamiskonsertti su 17.5. kello 16 Nikolainsalissa, Tuomiokirkonkatu 27. Liput ovelta: 10 €, käteinen/ mobilepay. Ennakkomyynti: surentoband@gmail.com, varaukset 15.5. mennessä:

Emilia Kallosen haastattelu: *Silta* 10/2024

Miten värittäisit Kullervon tai Haavoittuneen enkelin?

Kansallisgallerian taulut ovat saaneet uutta ilmettä JP Ahosen *Dark Ateneum* -värityskirjassa (Tammi 2026).

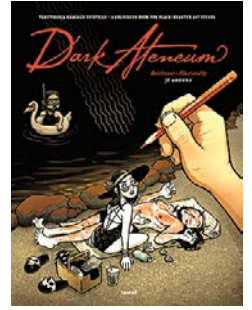
Mukana on Tampereen tuomiokirkostakin tuttu *Haavoittunut enkeli*. Kuvassa kannettava vaikuttaa pikemminkin koulukiusaajan uhrilta, mutta kantajatkin ovat surullisia. Vai onko kyseessä demoni, josta halutaan päästä eroon?

Aino-taru on saanut tuoreen näkökulman, jossa neito ei olekaan uhrin asemassa, vaan tyrkkää Väinämöisen veneestä. Kuvitus vaikuttaa pohtivan myös suhtautumista alastomaan vartaloon klassisissa taideteoksissa nykypäivään verrattuna.

Takasivun kommentti ”Taide kuuluu kaikille – myös niille, jotka omistavat värikyniä vain mustan eri sävyissä” kuvastaa hyvin Ahosen tyyliä, kulttuurista itseironiaa.

”Mun mielestä sarjakuvissa ja pilakuvissa saakin kokeilla rajoja ja herättää keskustelua. Jos tekele on siloteltu ja liian kiltti, se ei herätä minkäänlaisia tuntemuksia”, Ahonen totesi *Silta*-lehden haastattelussa vuonna 2014.

Asta Kettunen

Viinikan kirkon symboliikasta tekeillä videodokumentti

Viinikan kirkon taiteessa ja koristelussa esiintyvistä symboliikasta on tekeillä videodokumentti. Idean takana on kanttori Martti Syrjäniemi.

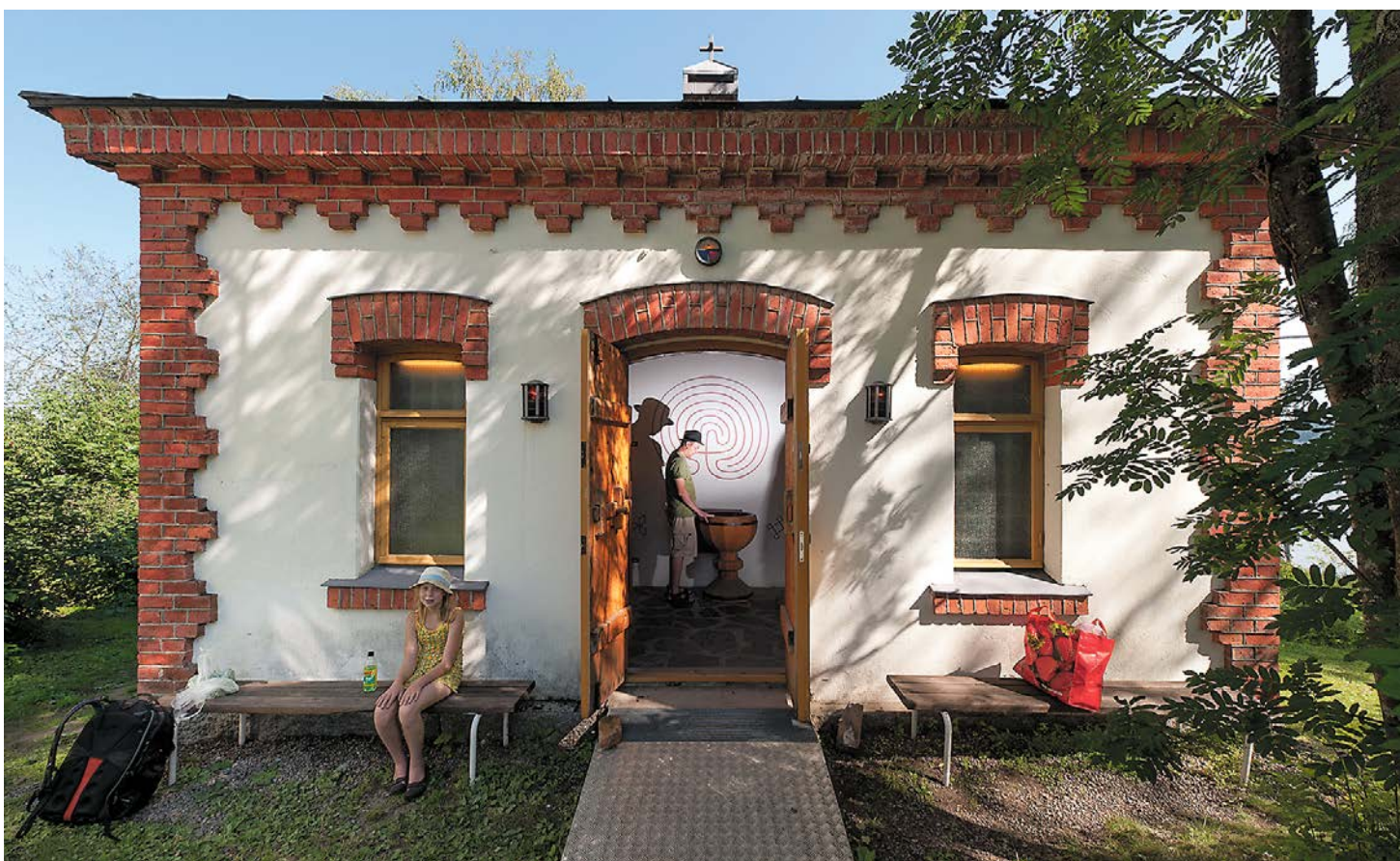
Lähtökohtana ovat eläkkeellä olevan kirkkoheran Jussi Mäkisen ajatukset ja tulkinnat kirkon symboliikasta sekä kirkon historiasta, joihin hän on hyvin perehtynyt.

– Tavoitteena on tallentaa kirkon historiaa ja tarjota tulkintoja tuon ajan symboliikasta tämän päivän katsojalle, kertoo dokumenttia koostava, kirkossa oppisopimuksella työskentelevä suntio-oppilas **Mikko Korhonen**.

Dokumentista julkaistaan pieniä otteita Eteläisen seurakunnan YouTube-kanavalle toukokuun alkupuolelta lähtien. Dokumentti valmistuu syksyllä.

Tuomiorovasti emeritus Olli Hallikaisen muotokuva on valmistunut. Sen on maalannut professori, taidemaalari Timo Vuorikoski. Teos on sijoitettu Tuomiokirkon alakerran monitoimitilaan.

Viikinsaareen pääsee Hopealinjojen laivalla. Kappeli on avoinna 30.5.–23.8. kello 12–17. Lisätietoa laivayhteysistä: viikinsaari.fi/ laivaliikenne

Ekumeeninen kappeli luonnon keskellä

Tampereen Viikinsaareessa sijaitsee aikanaan putkana toiminut Pyhäjärven kappeli, jota kutsutaan myös Viikinsaaren kappeliksi. Rakennus suunniteltiin poliisivahtikontriksi vuonna 1899. Kirkolliseen käyttöön se vihittiin helluntaina 1995.

Pyhäjärven kappeli on ekumeeninen. Läntisessä sellissä on katolis-luterilainen kappeli ja idän puolella itäisen kirkon traditiota edustava kappeli.

Tampereen taidemuseo huolehtii kappelin taiteesta. Sisällä on Ilkka Väätin teoksia, Margit Linnun ikoneja ja Anja Laulajaisen kirkkotekstiilejä.

– Väätin teosten aiheet tulevat raamatunkertomuksista ja pyhimysten elämää kuvaavasta kristillisestä tarustosta. Teokset eivät kuvita pyhimystarinoita esittämällä tunnistettavia hahmoja tai tapahtumia, vaan niiden ei-esittävä ilmaisu antaa katsojalle mahdollisuuden henkilökohtaiseen tulkintaan ja hiljentymiseen teosten äärellä, kertoo

Tampereen taidemuseon kokoelmapäällikkö **Suvi-Mari Eteläinen**.

– Linnun maalaamat ikonit noudattavat kuvastoltaan perinteisiä ortodoksia ikoneja. Kristuksen ohella keskeinen hahmo on Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläinen, Eteläinen jatkaa.

Pyhäjärven kappeliin voi poiketa omassa rauhassa hiljentymään. Siellä voi myös järjestää pienimuotoisia vihki- ja kastetilaisuuksia. Kappelin voi varata Hopealinjojen kautta. Papin varaamisesta täytyy sopia seurakunnan kanssa.

– Kappeli on viehättävä paikka kesän vihkiäisiin ja kastetilaisuuksiin. Tätä mahdollisuutta ei välttämättä tunneta kovin hyvin, koska tilaisuuksia on ollut vain muutama kesässä, sanoo Tuomiokirkkoseurakunnan lähetys sihteeri **Sanna Kramer**.

Kappelissa on myös esirukouspyyntölaatikko. Siihen jätetyt pyynnöt toimitetaan Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoihin aina seuraavan sunnuntain messua varten.

– Kappelissa kävi viime kesänä 6700 ihmistä.

Monen Viikinsaari-päivään kuuluu kappelissa vierailu ja hiljentymisen, mutta aina on niitäkin, jotka eivät ole siitä aiemmin kuulleet. Kappelissa käy runsaasti myös turisteja eri puolilta maailmaa, Kramer kuvailee.

Sataman ja ravintolarakennuksen kupeessa sijaitseva kappeli on avoinna Tuomiokirkkoseurakunnan vapaaehtoisten ja kahden kesätyöntekijän mahdollistamana.

– Pyhäjärven kappeliin täytyy päästä valvojaksi joka kesä. On ilo kohdata erilaisia ihmisiä. Joskus saa käyttää kielitaitoaan ja käydä hyviä hengellisiä keskusteluja. Tulepa katsomaan, jos et vielä tunne paikkaa, kutsuu kappelissa vapaaehtoisena valvojana toiminut **Helena Soininen**.

– Kappeli on uniikki hiljentymispaikka kauniin luonnon keskellä, kiinnostava paikka lapsiperheille ja taiteen ystäville. Vanhan rakennuksen tarina puhuttelee historiasta kiinnostuneita, Kramer summaa.

Johanna Hämäläinen

